

Szerkesztőségi:

Arad Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat

Bulev. Rezele Ferdinand 4/22

József Köherceg-ut.)

Sürgöny cím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Arad Acsev-palota

151

Megjelent naponta reggel.

E L O F I Z E T E S

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Fél évre — — — 1080 Lel

Fél évre — — — 540 Lel

Harminc évre — — — 270 Lel

Harminc évre — — — 90 Lel

Előfizetések díjazásáért

EGYES SZÁM ÁRA — R Lel

VASÁRNAP — — — R Lel

Arad Acsev-palota 80 határolt 1929

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

Főszerkesztő: STAUER JÓZSEF.

Gyorstalpalás.

Az a tüneményes gyorsaságú törvénygyártási buzgalom, mely a mostani parlamentet jellemzi és amelyből hetekig ettek a ravasz úclaprajzoló, ugylászik nem veszít hevéből akkor sem, amikor a schnellsiederről lekerült, frissen főtt törvény végrehajtására kerül sor. A nagy lendületű törvénygyártási korszakban készült el a közigazgatási reform, sok toldozgatás-foldozgatás után kapott végső formát és — legyünk csak objektívek — ez meg is látszik rajta. Különösen most, mikor végrehajtására kerül sor.

Itt van mindjárt a jelentkezés az illetőségi és választói listára, amely ma kezdődött meg. Ma, az összeírás első napján, a gyakorlati alkalmazás első óráiban kiderült, hogy bajok vannak. Súlyos bajok, amiknek megoldását ebben a pillanatban maguk a végrehajtó-hatóságok sem tudják elképzelni. Van a jelentkezésre Aradon, ebben a 80.000 lakosú városban négy nap. És jelentkezett az első napon körülbelül 1500 egyén. Hogy lehet tehát elképzelni, hogy az a pár tízezer — mert ennyi legalább van — felvétethesse magát a listákra?... De mondjuk, hogy ez az óriási tömeg mégis bejön e három nap alatt és megostromolja a városházát. Hol van az a hivatalnok kar, amely ezt az óriási embermeennyiséget el tudja intézni?... Csak egy kis hüvösen látás és mindenki tisztában lehet azzal, hogy az fizikai képtelenség. Egyszerűen nem lehet. És mi a következmény? Az hogy rengetegen ki fognak maradni a listákról és ez a gyorsmenetű összeírás egész sereg sérelemnek lesz kuforrásává, amiből viszont olyan tengeri kígyó keletkezik, hogy a jó Isten a megmondhatója.

És emellé még jön az a homály és tájékozatlanság, amiben maguk a végrehajtó közegek feledzenek. Ma még az a helyzet, hogy senki sem tudja hova kell felebbezni, ha valakit sérelem ért. De azt se tudja a végrehajtóbizottság, hogy a dovadások felvehető-e a listákra vagy sem. Ma intéztek kérdést ez ügyben a minisztériumhoz, hogy lehet-e vagy sem. Ma, amikor már megkezdődött az összeírás. És ha a válasz késik? És mondjuk hétfőn jön csak meg és kiderül, hogy felvehető?... Akkor mi lesz?...

Na de van még egy tréfásabb dolog. A törvény kategórikusan kimondja, hogy mind azok a nők, akik négy középiskolát végeztek és egyébként is megfeleltek a törvényes kelleknek, felveendőek a választói listára. Ezzel szemben mi történik? A törvény végrehajtói nem minősítik középiskolának a négy polgári és nem veszik fel azokat a nőket, akiknek ilyen végzettségük van. Hogy ez a magyar nőket érinti legsúlyosabban, az kétségtelen. A magyar nők legnagyobb része polgári iskolába járt, hiszen a gimnázium és másajta középiskola csak nemrégiben nyílt meg előttük. De a polgári iskola középiskolának számított mindenkoron és az ma is. Ezt kétségbevonni még sem lehet.

Zavar, kapkodás, fejtelenség és jogsérelmek mutatkoznak az összeírás első napján és ez mind annak a lázas gyorsaságnak köszönhető, amely most lábrakapott. Minek ennyire sietni? Hisz nem kerget a tatár senkit. Ennek a kapkodásnak is az lesz a következménye, mint 1924-ben az állampolgársági listák

13 aradi vasuti tisztviselőt függesztettek ma fel a fűtőházi panamával kapcsolatban.

Szenzációs fordulat a fűtőházi visszaélések ügyében. — Dr. Csiky csak pénzért informál. — Mivel vádolják Reichenberget? — Elrendelték a vizsgálati fogságot a volt aradi fűtőházi főnök ellen. — Reichenbergné hajsza áldozatának tartja férjét.

(Arad, szeptember 6.) Óriási feltűnést keltett az a szenzációs hír, amelyet egyedül az Aradi Közlöny hozott nyilvánosságra, hogy Harb Jenő vizsgálóbíró tegnap délben két órakor elrendelte Reichenberg Dezső vasuti főmérnök, volt aradi fűtőházi főnök letartóztatását. Már legutóbbi számunkban jelentettük, hogy ebben az nagyarányú dagadt vasuti panama ügyében még szenzációs fordulatok várhatók. Ez ma bekövetkezett:

a közlekedésügyi minisztériumból távirati utasítás érkezett, amelynek következtében tizenhárom aradi vasuti tisztviselőt függesztettek állásuktól.

A vizsgálat egyébként teljes eréllyel folyik ebben a nagyarányú ügyben és bár az illetékes hatóságok igyekeznek mindent a legnagyobb titokban tartani, annyit mégis sikerült megállapítanunk, hogy

az utóbbi idők egyik legnagyobb arányú panamával állunk szemben.

Az aradi vasutaknál egészen anarchikus állapotok uralkodhatnak, aminek élénk bizonyítéka az a két egymástól teljesen különálló, nagyarányú visszaélés, amit a legutóbbi hetekben pattantottak ki. Az egyik, amelynek Müller Ede és tíz társa a főszereplői, már a maga teljes egészében kialakult, míg a fűtőházi panamák ügyében a vizsgálat csak most van folyamatban. Hisszük azonban, hogy az új szellem végre erővel kézzel nyúl bele az aradi darázsészekbe is és egyszer s mindenkorra kiirtja a korrupciót a panamák aradi melegágyából.

Tizenhárom függesztés.

Ma délután még az egész város Reichenberg Dezső szenzációs letartóztatásának hírére állott, amikor 3 órakor távirat érkezett az aradi vizsgálóbíróhoz. Nem kevesebbről volt szó a sürgönyben, minthogy

a közlekedésügyi miniszter tizenhárom ismert vasuti, illetve fűtőházi tisztviselőt függesztett fel, Pascutiú igazgató előterjesztésére.

A függesztett tisztviselők között több ismert név szerepel és a miniszteri utasítást azonnal az érdekeltek tudomására hozták.

Reichenberg a vizsgálóbíró előtt.

Reichenbach Dezsőnek, a városszerte ismert főmérnöknek letartóztatása ugy Aradon, mint Temesváron, nagy szenzációt keltett. Hónapok óta folyt már Reichenberg ügyében a vizsgálat, míg olyan stádiumba jutott, hogy

tették összeállításának. Azt is pár nap alatt fabrikálták össze. Meg is volt a látszatja. Még ma sem tudják rendeletekkel és póttörvényekkel helyrefoltozni a hibákat, amik akkor estek. Az ilyen nagyszabású dolgokat alaposan elő kell készíteni és időt kell hagyni mindenkinek. Mert csak úgy lehet aiapos munkát vé-

A függesztett vasutasok névsora a következő:

Limbasiu Romulus szolgálati alfőnök, volt fűtőházi főnök, Reichenberg Dezső vasuti főmérnök, volt fűtőházi főnök, aki, mint köztudomású, előzetes letartóztatásban van, Stalcu Jon mérnök, volt műhelyfőnök, Lupsan Cornel, Szarvady, Finding, Josan Nicolai, Ardelean, Ardeleanne, Valgi Ferenc, Miron Gheorghe, Kommertz Géza és Cristea T. tisztviselők.

A tömeges függesztések híre óriási szenzációt keltett és kapcsolatba hozták azzal a házi vizsgálattal, amelyet Reichenberg ügyében folytattak le vasutnál. A vizsgálat eredményéről Pascutiú igazgató jelentést tett Bucarestiben, amelynek eredménye a tizenhárom tisztviselő függesztése. A vizsgálat ezután még nagyobb eréllyel folyik tovább.

„Csak pénzért...”

A délután folyamán értesült az Aradi Közlöny munkatársa feltétlenül megbízható helyről, a tizenhárom aradi vasuti tisztviselőnek függesztéséről és azonnal felhívta telefonon a vasutigazgatóságot, hogy az új fordulat bekövetkezése utáni helyzetről informálódjunk. A vasutigazgatóságnál azt a felvilágosítást kaptuk, hogy

Pascutiú igazgató jelenleg szabadságon van, Ispravnic igazgató pedig ma elutazott Bucarestibe.

Egy dr. Csiky nevű urhoz utasítottak, mint aki a szükséges felvilágosításokat megadhatja. Dr. Csikyt kértük a telefonhoz, akivel közöltük, hogy az Aradi Közlöny munkatársa szeretne egyes információkat kérni.

— Önöknek nem adok semmiféle információt, — válaszolta mérges hangon dr. Csiky — az Aradi Közlöny nem akarta leközölni a múltkor azt, hogy én letettem a doktorátust, most én nem adok információt.

— Engedelmet kérek, doktor ur, — válaszoltam a telefonba — az egy hirdetés volt, itt pedig közérdekről van szó.

— Bánom is én a közérdeket — hangzott a válasz, — önök is csak pénzért akarták a hirdetést közölni, én is csak pénzért adok információt.

Ezzel dr. Csiky letette a kagylót.

a terhelő bizonyítékok miatt a vizsgálóbíró szükségesnek látta a vasuti főmérnök letartóztatását. Miként már jelentettük, a vizsgálóbíró tegnap déli egy órára idézte maga elé Reichenberget, kinek kihallgatása több, mint egy óra

gezu. A „lassan járj, tovább érsz” igazságát figyelembe kéne venni a törvényvégrehajtóknak is. Mert ha így folytatják, akkor fiaszkóval fog végződni az egész és úgy összefut a dolog, mint a tej, vagy egy kevéssé próbált szinpad, jelenet. És több lesz belőle a kár, mint a haszon.

hosszat tartott, amelynek végeztével Harb Jenő vizsgálóbíró előzetes letartóztatásba helyezte a volt fűtőházi főnököt. Néhány perc múlva fegyveres börtönőr jelentkezett a vizsgálóbíró előtt, aki átvette Harb vizsgálóbírótól az előzetes letartóztatást elrendelő piros blankettát és Reichenberg-ét átkísérte a fogházba. Itt a fogházigazgató átkutatta a főmérnök zsebeit, elvették értéktárgyaikat és aztán felkísérték a fogházba, ahol külön cellába helyezték el.

Mivel vádolják Reichenberget.

Reichenberg ügyében már hónapok óta folyt a vizsgálat. Egy névtelen levél indította meg a lavinát, amely tegnap Reichenberg letartóztatásához érkezett el. A házivizsgálat megállapította, hogy a főmérnök üzemelmei között a legnagyobb Reichenberg pernye-eladási üzlete volt. Reichenberg ugyanis 1928 január 1-től 1929 májusáig mintegy 3000 kilogramm pernyét adott el és ebből azonban csak 2200 kilogramm árának megfelelő összeget fizetett be állítólag a pénztárba. Ebben

A vádtanács elrendeli a vizsgálati fogságot Reichenberg ellen

Ma délelőtt börtönőr kopogtatott Reichenberg cellájának ajtaján.

— Reichenberg ur — szólt a börtönőr — tessék készülni, mert megyünk a vádtanács elé.

Reichenberg hirtelen rendbeszedte magát. Megtörölte szemüvegét, hátrafésülte haját és megigazitotta nyakkendőjét, majd a fegyveres börtönőr előtt elindult a tárgyalóterem felé. A városzerte ismert fiatalombert nagyon megviselte az egynapos fogság. Arca sápadt volt, szeméi az álmatlanságtól heesettek, és menetközben idősezen húzogatta kabátját.

Alig érkezett meg a tárgyalóterembe Reichenberg, azonnal összeült a vádtanács. Tekintettel azonban arra, hogy itt igen nagyarányú visszaélésről van szó, a törvényszék zárt tárgyalást rendelt el.

A vádtanács rövid tárgyalás után elutasította Reichenberg védőjének szabadlábra helyezési kérelmét, konfirmálta Reichenberget és elrendelte ellene a vizsgálati fogságot.

— Reichenberg ártatlanságát hangoztatja.

Reichenberg a vizsgálóbíró előtt történt kihallgatása során kétségbeesetten tiltakozott az ellene felhozott vádak ellen és állandóan ártatlanságát hangoztatta. Felhívta a vizsgálóbíró figyelmét arra, hogy Aradon számos vasúti főtisztviselőnek

az ügyletben Hazai Béla kolozsvári kereskedő volt segítségére, miáltal jelentékenyen megkárocsította, a fellejtés, illetve a házivizsgálat adatai szerint, az államvasutakat. Ezenkívül még több vadvadot is produkált a vizsgálat Reichenberg ellen. A múlt évben 91 vagon fát utaltak ki a műhely munkásainak és 125 vagon fát pedig a nyugdíjasok számára. Ebből 46 vagont állítólag Reichenberg eltulajdonított és mintha a saját tulajdonára lett volna, értékesítette és a pénzt saját céljaira fordította. (Hogy pedig a visszaélés ne tünjön fel, 127 hamis aláírással ellátott kimutatást csinált a kiosztott fáról szóló elismeréssel. Van még egy burgonyaügylet is, ahol szintén visszaélést követett el az állam kárára.

Vallanak a vád tanui.

Harb vizsgálóbíró ma egész délelőtt a vád tanuit hallgatta ki. A kihallgatás eredményeit a legnagyobb titokban tartják és a nyomozás érdekében nem közlik a nyilvánossággal. Annyit azonban mégis sikerült megállapítanunk, hogy a ma délelőtt kihallgatott tanúk igen súlyosan terhelő vallomást tettek a letartóztatott mérnökre nézve.

lőnek 7—8 millió lej értékű vagyona van, amit rövid 2—3 év alatt szereztek.

— Inkább ezeknek a vagyonoknak az eredetét kellene kutatni — mondotta Reichenberg — nem azt nézni, hogy nekem egy villám van Temesváron, ami azonban egy millió lejt sem ér.

Kijelentette aztán, hogyha őt nem rehabilitálják, akkor szenzációs teleplezésekre áll elő.

Reichenbergné hajszának minősíti az egészséget.

Alkalmam volt beszélgetést folytatni Reichenberg Dezső feleségével. A fiatalasszonyt nagyon megviselték az elmúlt napok izgalmai.

— Ártatlan az uram — mondotta az asszony — és egy rosszindulatú hajszának az áldozata. Meglátni, ki fog derülni ártatlansága és rövidesen elhagyja a fogházat, ahova ellenségei bosszujából került.

Reichenbergné minden szavában férjét védi és szent meggyőződéssel vallja azt, hogy férje elleni hajszának az eredménye az egész letartóztatás, mert szerinte Reichenberg nem követett el semmi inkorrektséget.

A vizsgálat egyébként ebben a nagyarányú vádtagadt panama ügyében teljes eréllyel folyik tovább és annak előreláthatólag még igen szenzációs fejleményei lesznek.

Ferenzy György.

még az illetékes hatóságok sem tudnak választ adni, mert kérdést intéztek a bucuresti-i központi bizottsághoz, ahonnan a mai napig nem érkezett válasz.

A listákat szeptember 10-ike után két napra teszik közzsémére. Ez az idő semmiesetre sem lesz elég arra, hogy mindenki meggyőződhesen, vajjon benne szerepel a listában. A felebezéseket tíz napon belül lehet benyújtani.

Nagyjában ezek azok a problémák, amelyek az összeírás kapcsán felmerültek. Az orvoslásra sok idő nem áll rendelkezésre, mert a törvényes határidőt aligha lehet meghosszabbítani. Gyorsan kell tehát cselekedni az illetékes hatóságoknak, ha azt akarják, hogy ne álljon elő ugyanaz a zavar és fejtelenség, mint az 1924-es állampolgársági összeírás idején. Azt is gyorsan csinálták meg, de nem volt benne sok köszönet.

50 generálist nyugdíjaznak

A hadügyminiszterium közlése szerint csak azokat a táborno-akat nyugdíjazták, akiknek egészségi állapota nem kielégítő

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) Az Ordinea jelentése szerint a kormány elhatározta, hogy erősen megrostálja a táborno-kart, miután úgy találta, hogy a magasrangu törzstisztek feleslegesen nagyszámban vannak. A lap arról tud, hogy rövidesen legalább ötven táborno-ot nyugdíjba helyeznek.

Este a Rador a következőket jelenti ez ügyben: Egyes lapok ama közleményével szemben, hogy a tisztek korhatárát le fogják szállítani a hadügyminiszterium hivatalosan közli, hogy

csak azokat a táborno-akat nyugdíjazták, akiknek egészségi állapota nem kielégítő, vagy akik évek óta nem teljesítenek szolgálatot és rendelkezési állományban vannak.

A katonai szolgálati idő kiszállítására vonatkozólag elterjedt hírek sem nyertek megerősítést, még kevésbé, hogy ebben a kérdésben ellentét volt volna a hadügyminiszter és a vezérkar között.

Elfogták a falusi jegyző gyilkosait.

A kisbíró és egy zsellér ölte meg a jegyzőt, mert az nem adta ki a kisbíró fizetését.

Nagyváradról jelentik: A Kay községhelyen történt borzalmas gyilkosság ügyében Sovrea vezető ügyész és a nagyváradi törvényszék vizsgálóbírja a helyszínen folytatott vizsgálat alapján megállapították, hogy Zubovits György községi jegyzőt Juhász kisbíró és Benke Ferenc zsellér gyilkolták meg. Megállapították azt is, hogy a meggyilkolt községi jegyző, nem tudni mi okból, a kisbírónak január óta nem adta ki a fizetését és valószínű, hogy ezért gyilkolták meg. Juhászt és Benkét letartóztatták és beszállították a nagyváradi ügyészség fogházába.

Szökést kísérelt meg a legveszedelmesebb magyar kasszafuró

Trükk, amely másodszorra sem sikerült.

Budapestről jelentik: Vakmerő szökést kísérelt történt tegnap a pesti rendőrfőkapitányságon. Nadel Vilmost, az ország legveszedelmesebb kasszafuróját a fényképészhez vitték, hogy ott felvételeket készítsenek róla. A kísérelt rendőrnök rendőletet adott ki, vigyázzon Nadelre, aki legutóbbi kihallgatása alkalmával rázarta a rendőrök kapitányra az ajtót és szökni próbált, azonban elfogták.

Nadel nyugodtan a gép elé állt és amikor a fényképész exponálni akart, hirtelen kiugrott az ajtón, rázarta a fényképészre és az örrre az ajtót, majd a fölépőn le akart jutni az uccára. A rendőr és fényképész a mellékijáraton szaladtak a fölépő felé és kiáltásaikra bekerítették a veszedelmes gonosztevőt, akit újból elfogtak. Nadel nyugodtan megjegyezte, amikor megbilincselve vitték újra fényképezni:

— Már másodszor próbálom ezt a trükköt és egyszer sem sikerült.

Zavarok a választói listába való felvétel körül.

Az első napon aránylag kevesen jelentkeztek. — A törvény szerint a négy polgárit végzett nők is felveendőek a listába. — Még az illetékesek sem tudják, hová kell fellebbezni. — Nem lesz köszönet a sebbel-lobbal összeállított listákban.

(Arad, szeptember 6.) Ma reggel nyolc órakor kezdődött meg az aradi városházán Arad polgárságának jelentkezése. Az illetőségi, valamint választói listába való felvételre — mint az Aradi Közlöny jelezte — hat teremben jelentkeznek a már közölt beürend szerint. Délig körülbelül nyolcszázan, este nyolc óráig pedig mintegy ezerötszázan jelentkeztek felvételre.

Igen sokan nem hozták magukkal a megkívánt iratokat és ezeket elutasították azzal, szerezék be az előirt igazolványokat. Mindenkinél kivétel nélkül magával kell hoznia állampolgársági bizonyítványát. A listákba való beírás gyorsan halad, mert minden teremben elegendőszámu tisztviselő áll a közönség rendelkezésére.

A mai délelőtt folyamán már számos választói jogot nyert nő is jelentkezett. Elsőknek a következőket vették fel a választói lajstromba: dr. Lukáts Jenőné-Herzl Margit, Ionescu Miklósné-Raicu Livia, Jac Jenőné-Prischin Paula, Manole Sándorné, özvegy Mera Péterné, Lázár Valéria és Maris Tivadarné. Általános meglepetést keltett az a tény, hogy csak a négy gimnáziumot végzett nőket veszik be a listába, míg a négy polgáriiskolát végzeteket visszautasították, holott

a törvény 375-ik szakasza csupán négy középiskolát ír elő.

Régebben nem volt leánygimnázium és a nők túlnyomó része a polgári iskolát látogatta. A közigazgatási törvényt végrehajtó aradi bizottságnak eme határozata tehát sérelmes a polgárságra nézve. Ennek dacára is helyes, ha a négy polgárit végzett nők továbbra is jelentkeznek, ha őket is visszautasítják, akkor felebbezést nyújtanak majd be.

Az összeírással kapcsolatosan több panasz merült fel. Az egyik az, hogy egyes hozzá nem értő hivatalnokok erkölcsi bizonyítványt is követelnek a jelentkezőktől, ami nem jogos. Feltétlenül kívánatos lenne, ha a tisztviselőket megfelelően kioktatnák. A másik panasz az, hogy a jelentkezőknek nem adnak erről igazolványt, úgy, hogy ha véletlenül valamelyik polgárt kihagyják a listákból — az állampolgárságnál már láttunk ilyet — semmivel sem tudja bebizonyítani, hogy tényleg jelentkezett. Mindezek felül felő, hogy a jelentkezésre kitűzött határidő alatt, tehát szeptember 10-ikéig nem fog tudni mindenki jelezni. A gyorsan összezsapott listákban pedig számos tévedés várható, ami nem az összeíró tisztviselők hibája lesz, hanem azoké, akiknek ilyen rövid határidőt szabtak a jelentkezésre.

Külön gondot képez az a kérdés, hová lehet majd fellebbezni a listákban történt tévedések, vagy a kihagyások ellen. Erre vonatkozólag

Ma este megkezdte a népszövetségi közgyűlés az optánsügy tárgyalását

Henderson angol külügyminiszter lett az ügy előadója. — Gróf Apponyi Albert elnökölt az esti ülésen. — A palesztinai események a Népszövetség előtt.

Henderson a népek egyetértéséről beszélt ma Genfben.

Megkezdődnek a tanácskozások az európai egyesült államok ügyében.

Genfből jelentik: A Népszövetség közgyűlésének mai ülésén Henderson Artur angol külügyminiszter tartott nagyvárnyu beszédet. Hangoztatta annak szükségét, hogy az erőszak helyébe a népek egyetértése lépjen, majd ismertette a hágai konferencia fontosságát, amely abból áll, hogy véglegesen likvidálta a háboru emlékeit. Az angol delegáció rendkívül fontosnak tartja a döntőbírói szerződés általános kiterjesztését. A döntőbírói elv azonban csak akkor fog teljes győzelmet aratni, ha egyik nemzet sem fogja magára nézve megalázkodni találni, hogy vitás ügyeit döntőbírói eljárás alá hozassa.

Rátért azután arra, hogy a párisi egyezmény elfogadásának, a népszövetségi alapkormány bizonyos módosításokon kell keresztülnie. A párisi egyezmény ugyanis teljesen kizárja a háborut, míg az alapkormány szerint ha a tárgyalások és a népszövetségi közvetítések nem vezetnek eredményre, úgy az illető államok három hónap múlva szabad kezet kapnak. Így a két egyezmény ellentétben áll egymással.

Londonból jelentik: A Daily Telegraph híradása szerint Macdonald Genfben főleg abban fáradozik, hogy a népszövetségi alapkormány módosítását elérje. A lap szerint Macdonald missziójának sikere erősen kétséges, miután ehhez egyhangú határozat kell. A győző államok hozzá fognak járulni a módosításhoz, a legyőzöttek azonban nem.

Genfből jelentik: Briand tegnap beszéde erősen foglalkoztatja az európai delegátusokat akik mind behatóbban foglalkoznak az európai egyesült államok gondolatával. Be-

avatott körök szerint Briand szombatra, vagy legkésőbb hétfőre egybehívja az egyes európai államok fődelegátusait, akikkel megbeszéli a páneurópai gondolat megvalósításának módjait és esetleg egy kiküldendő bizottság delegálását, ezen kérdés tanúmányozására.

Genfből jelentik: A Népszövetség délután negyed ötkor zárt ülést tartott, amelyet Ali Forugi perza főmegbízott nyitott meg. Több jelentéktelenebb tárgy után Henderson angol külügyminiszter beszámolt a palesztinai eseményekről és ismertette azokat a rendszabályokat, amelyeket az angol kormány foganatosított a béke biztosítása érdekében.

Este hét órakor a Népszövetség tanácsa az optánsügyet tűzte napirendre. Elnökül gróf Apponyi Albertet választották meg, aki elfoglalta az elnöki emelvényt. Adatci japán főmegbízott indítványozta, hogy ebben a kérdésben egy előadót kell jelelni, aki nem érdekelt a két állam vitájában. Javasolta, hogy az angol megbízottat jelöljék előadónak. Gróf Apponyi kijelenti, hogy maga részéről nem tartja szükségesnek az előadó szerepét, mert a Népszövetség előterjesztett jegyzék tökéletesen ismerteti a körülményeket. Titulescu román megbízott helyesli, ha egy semleges előadó ismerteti a magyar-román vitás ügyet, mert a benyújtott jegyzék elsősorban a magyar álláspontot képviseli. gróf Apponyi Titulescu beszédére kijelenti, hogy ezek után ő is helyesli az előadó megjelölését és teljes bizalommal van Henderson iránt. Henderson röviden megköszönte a bizalmat és elfogadta az előadó-tisztséget a magyar-román optáns-perben.

Véres családi dráma a felsőtemetőben

Az állásnélküli péksegéd és felesége öngyilkosságot követett el egy sirdombon. — Az asszony meghalt, a férfi haldoklik. — A nyomorkergette halálba a szerencsétlen házaspárt.

(Arad, szeptember 6.) Ma délután két óra tájban megrendítő családi tragédia történt az aradi felsőtemetőben. Egy nyomorba jutott aradi péksegéd egy sirdomb fölött agyonlötte feleségét, majd maga ellen fordította a fegyvert. A szerencsétlen embert halálos sérüléssel szállították az aradi kórházba.

Két óra után a temetőrnek feltűnt egy férfi és egy nő, akik egymás mellett lehajtott fejjel ballagtak a sírok között. Az ör egy ideig figyelemmel kísérte őket, de azok eltűntek a sírok között és az ör elfeledkezett róluk. Rövid idő múlva gyors egymásutánban

két revolverdörrenés hallatszott a temetőből.

Az ör rosszat sejtve, a hangok irányába rohant és egy sirdomb fölött megrendítő látvány tárult szeméi elé. Az alig egy fél órával azelőtt látott férfi és nő feküdtek egymás mellett.

A férfi halántékából patakzott a vér, az asszony körül pedig már hatalmas vértócsa volt.

A tragédiáról azonnal értesítették a mentőket és a rendőrséget. A mentők hamarosan megérkeztek, de az asszony már kiszívott, a férfit pedig eszméletlen állapotban szállították a kórházba. A helyszínre megérkezett rendőrség azonnal bevezette a nyomozást. Eddig csupán annyit sikerült megállapítani, hogy a férfi Szabó Gyula harminc éves péksegéd, aki régebbi idő óta állásnélküli volt. Az asszony a szerencsétlen ember felesége. Levelt és egyéb irást, amiből az öngyilkosság okára lehetne

következtetni, nem találtak náluk. Valószínűnek tartják, hogy tettüket a nyomor miatt követték el. Szabó Gyula még nem nyerte vissza eszméletét és nem lehetett kihallgatni. A megrendítő tragédia ügyében a rendőrség tovább nyomoz.

Erdekes fordulat a magyar belügyminiszeriumban történt betörés ügyében.

Ma este letartóztatták Csizmás Oktáv segédhivatali igazgatót, akit önbetöréssel gyanúsítanak.

Budapestről jelentik: Ma este szenzációs fordulat történt a magyar belügyminiszerium egyik osztályában történt betörés nyomozásában. Mint ismeretes, a rendőrséghez feljelentés érkezett, hogy betörők hatoltak be a belügyminiszeriumba, maró folyadékkal leöntötték az ott tartózkodó hivatalnokot és hatezer pengőt elraboltak.

Ma este hét órakor a rendőrség letartóz-

Folynak a harcok Palesztinában az angolok és az arabok között

Haifában a zsidók és arabok kölcsönösen bojkottálták egymást.

Londonból jelentik: A jeruzsálemi jelentések szerint ma érkeztek meg Jeruzsálembe az első angol sebesültek, akik a határon folytatott harcokban sebesültek meg. A szíriai félszigetről lovas beduinek akartak betörni Palesztinába, azonban az angol csapatokkal találták magukat szembe és erős harc fejlődött ki közöttük. Az angoloknak sikerült visszaverni a támadást, azonban mindkét rész-

Reinitz ismét Szatmáron van.

A nagyenyedi fegyház igazgatósága erős fezzettel azért küldötte el Reinitzot, hogy a Rozmarin Márkus újrafelvételi kérelmére kitűzött tárgyaláson, amelyre idézést kapott, megjelenjék.

Szatmárról jelentik: A meggyilkolt Rozmarin Jenő édes apja: Rozmarin Márkus nemrégiben újrafelvételi kérelmet adott be a szatmári törvényszékhez és ebben újabb bizonyítékokat jelentett be arra vonatkozólag, hogy az ő fiát is Reinitz Jakab ölte meg. A beadványban — mint ismeretes — Rozmarin kérte, hogy a bejelentett újabb terhelő bizonyítékok és adatok alapján rendelje el a törvényszék az újrafelvételi eljárást majd pedig újabb főtárgyalás tartása után a bíróság a Rozmarin Jenő meggyilkolása miatt is ítélje el Reinitzot. Rozmarin Márkus beadványát a törvényszék nyomban áttette a szatmári ügyészséghez és az ügyészség az újrafelvételi kérelemben előadott és felsorolt újabb bizonyítékokat nem találta elegendőnek arra, hogy az újrafelvételi eljárás elrendelését indítványozza a törvényszék előtt.

Az ügyészi indítvány beérkezése után a törvényszék szeptember hó 17-ére tárgyalást tűzött ki és arra úgy az ügyészséget, mint a nagyenyedi fegyházban Grosz Hermann meggyilkolása miatt életfogytiglani fegyházbüntetését töltő Reinitz Jakabot, valamint a felek képviselőit szabályszerűen megidézte.

Tegnap Reinitz Jakabot a foglyszállító ambulanciával Szatmárra szállították, hogy az újrafelvételi ügyben kitűzött tárgyaláson, ahova őt a törvényszék szabályszerűen megidézte, jelen lehessen. A szatmári ügyészség vezetője Reinitzot átvette és a fogházba utalta.

Ilyenformán tehát Reinitz Jakab jelenleg a szatmári törvényszék fogházának vendége és itt várja be az újrafelvételi kérelem tárgyalására kitűzött terminust — ha ugyan ezt a tárgyalást a bíróság megtartja.

Valószínű azonban, hogy erre egy új beadvány folytán nem kerül sor és így Reinitz Jakab nem lesz szeptember 17-ig a szatmári törvényszék fogházának vendége, hanem mielőtt a törvényszék büntető tanácsa a határozatot meghozza — ami két-három napon belül megtörténik — Reinitzot visszazárlítják Nagyenyedre, hogy büntetését tovább ülje.

tatta Csizmás Oktáv belügyminiszeri segédhivatali igazgatót, aki ellen az a gyanu merült fel, hogy a hatezer pengőt elsikkasztotta és a fel, hogy a hatezer pengőt elsikkasztotta és a nyomozás adatai ugyanis arra engednek következtetni, hogy a hivatalban Csizmás Oktávon kívül a jelzett időben senki sem járt. A letartóztatás nagy feltűnést keltett a magyar fővárosban.

ről számos ember sebesült meg. Haifában zárva vannak az üzletek és az arabok és zsidók kölcsönös bojkott alá helyezték egymást. A palesztinai Nablus mellett egy angol repülőgép a bensülöttek egy csapatát bombázni kezdte. Több halott és sebesült áldozata volt a támadásnak. Safed mellett az angol csapatok szintén sikeresen visszaverték az arabok támadásait.

Nelvonultak a védelem tanúi a temesvári kommunista-perben.

A munkástanuk szerint a rendőrök kezdték a lövöldözést. — „A szociáldemokrata párt — nem számít.” — Izzalmas jelenetek a mai tárgyaláson.

(Temesvár, szeptember 6.) A kommunista-párt mai tárgyalása bővelkedett érdekes momentumokban. Az első tanu Merchsbach Antal, aki a vád tanúi között szerepelt, meglepetésként a védelem érdekeit szolgálta. Elmondta, hogy a kérdéses napon a Munkás Otthon előtt állt és látta, hogy a rendőrök Müllert és Krebszet elhurcolják. Amikor az ajtó szabad lett, a rendőrök benyomultak a terembe. A két lövés, amelyet sortüz követett, ezután dörrent el. Tehát nincsen kizárva, hogy a lövéseket a rendőrök adták le. A tanut megeskették.

Moran Mária tanu következett ezután. Ott volt a Munkás Otthonban, mikor az ügyész felszólította a munkásokat, hogy adják ki Fónagy holttestét. Erre azt a választ kapta, hogy a holttest a mienk, nem adjuk ki. A lépcsőn állott, amikor az ajtóban a dulakodás megkezdődött. Hallotta, amikor a rendőrök közül valaki felkiáltott:

— Löjjetek agyon mindenkit!

Közvetlen ezután eldörrent a két revolvérlovés.

Hiotu szavazóbíró: Látott fegyvert a rendőrök kezében?

Tanu: Igen. A két lövés után rövid idő múlva gépfegyverdörrenések hallatszóttak és akkor a többiekkel együtt székeket, asztalokat dobáltunk az ajtó elé, hogy megakadályozzuk a rendőrök benyomlását.

Nicolau ügyész: Ha ez így van, akkor én magam vád alá helyezem.

Védő: Önnek a vádlottakkal szemben van joga a vádat képviselni.

A tanu felekezett nélküli és ezért eskü helyett fogadalmat tett vallomására.

Kabos István nyomdász elmondja, hogy Friedmann, a munkásság megbízottja röpcédulát rendelt nála, amely meghívta a munkásságot Fónagy temetésére. A röpcédula már a nyomdában volt, amikor észrevette, hogy benne van a kommunista szó. Felkereste Friedmann és ajánlotta, hogy ezt a szót töröljék a nyomtatványból. Friedmann beleegyezett.

Patrascanu védő: Mért akarta ezt a szót törölni?

Tanu: Jobbnak láttam, mert a többi pártok könnyen tüntetést rendeztek volna a temetésen.

Ügyész: Melyek azok a többi pártok?

Tanu: A liberális párt, a fascista párt.

Ügyész: És a szociáldemokrata párt?

Tanu: Az nem számít.

Elnök: Kifizették a röpcédulák árát?

Védő: Ha majd megnyílik a Munkás Otthon, biztosan kifizetik.

A következő tanu Tasch Ferenc asztalossegéd. Elmondja, hogy április 7-én délután két órákor be akart menni a Munkás Otthonba, de már karhatalom vette körül az épületet.

— Amikor a rendőrökhöz értem — folytatja — az egyik puskatussal úgy rám vágott, hogy elájultam.

Rózsai Ferencné tanu diszörtségen állott Fónagy holtteste mellett. Délben, amikor ebédelni ment, két lövést hallott az ajtóban eldörrenni. Felszaladt az emeletre. Rövid idő múlva megjelentek a rendőrök, akik a nőket, gyermekeket botokkal verték és hajuknál fogva rángatták jobbra-balra.

Ügyész: A holttest mellett maguk feltartott karral, ökölbeszorított kézzel álltak?

Tanu: Igen így álltunk. Ez a gyász jele.

A tanu fogadalmat tett vallomására.

Deutsch Ignác tanu kihallgatása következett. Az előbbiekhöz hasonló vallomást tesz. Elmondja, hogy a lövések akkor dörrentek el, amikor a rendőrök behatoltak a terembe és másfélpéc múlva a sortüz hallatszótt. Látta, amikor Müllert és társait elhurcolták a rendőrök és bántalmazták az asszonyokat és gyermekeket is.

Ügyész: Mért nem adták ki a holttestet, amikor a főügyész kérte?

Tanu: Azért, mert a holttest a mienk volt és jogunk volt eltemetni.

Ügyész: Maga ennek az országnak a pol-

gára, alkalmazkodnia kell a törvényekhez és tudnia kell, hogy a főügyész csak olyan dolgot követel, amit a törvény előír, vagy megenged.

Patrascanu védő: Ezek után feljogosítva érzem magam, feltenni ezt a kérdést: Tudja-e a tanu azt, hogy a törvény tiltja, hogy a rendőrök védtelen asszonyokat és gyermekeket bántalmazzanak?

Elnök: Ezt a kérdést nem engedem feltenni.

A tanu felekezett nélküli. Fogadalmat tesz vallomására. Früstik Károly tanu, aki a Munkás Otthon moziját kezelte, elmondta, hogy azért voltak gyermekek az Otthonban, mert várták a szokásos mozielőadást. Grill Nándor tanu diszörtségen állt a holttest mellett. Amikor távozni akart, egy cédulát látott a falon, amely felhívja a munkásságot, hogy mindenki legyen egy órákor a Munkás Otthonban.

Nagy botrány a sinaiai játékkaszinó körül

Eddig 12 millió hasznot ért el a konzorcium. — A prahovai törvénytől lefoglalta a játékbank vagyonát. — A bérlők kidobták a kaszinóból a pénz kezelésére kirendelt bírósági tisztviselőt.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A Lupta szerint a sinaiai játékkaszinó tulajdonosai között napok óta heves csatapaták folynak, amelyek ismételtentlettlegességre vezettek. A kaszinó bérletét a kormány egy konzorciumnak adta, amelynek tagjai egyenlő arányban adták össze a szükséges pénzt. A konzorcium kilenc tagja hetek óta vezeti a játékot és

rövid idő alatt 12 millió lej tiszta hasznot értek el.

E hét elején megjelent Sinaiban a tizedik részvényes s kérte a nyereség tíz százalékát. A birtokon belül lévő bérlők a fizetést megtagadták, mire a bíróság elé került az ügy és

Letartóztattak egy aradmegyei áltanítót.

Hamis oklevéllel működött több aradmegyei községben. — A „tanító ur” csak négy elemiit végzett.

(Arad, szeptember 6.) Az aradi ügyészség letartóztattott egy regáli fiatalembert, aki hamis bizonyítványokkal tanítónak adta ki magát és éveken keresztül tanította különböző romániai iskolákban a gyermekeket.

Az ügyészséghez néhány nappal ezelőtt bizalmas feljelentés érkezett, hogy Constantin Joan, aki az egyik aradmegyei község állami iskolájában tanító, hamis okmányok alapján nyert kinevezést. Azonnal megindult a vizsgálat és megállapítást nyert, hogy

Constantin Joan állítólagos tanító mindössze négy elemi iskolát végzett és né-

Kik a világ leggazdagabb emberei?

Rockefeller második helyre szorult Ford mögé, mert vagyonából három milliárd márkát jótékony célra fordított.

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójától.) A világ leggazdagabb emberének sorrendjét amerikaiak nyitják meg. Nálunk, Közép-Európában nincsen senki, akit a világ leggazdagabb emberei közé lehetne számítani. A legendáshírű Stinnes Hugó, közvetlenül halála előtt, 1924 tavaszán mintegy 400 millió aranymárka vagyonnal rendelkezett és közel állott ahhoz, hogy a világ leggazdagabb emberei közé számítódjék.

Jelenleg Henry Ford a világ leggazdagabb embere mintegy öt milliárd márkával. Röviddel ezelőtt John Rockefeller, a Standard Oil Company megalapítója és fél milliárd márkával rendelkezett és így megelőzte Fordot, azonban

Rockefeller az utolsó években mintegy három milliárdot jótékony célra fordított és így a második helyre került.

Mindkét vagyon egyetlen örökösre fog szállani, Ethel Fordra és az ifjabb John Rockefellerre.

Andrew Carnegie vagyonát két mil-

Elnök: Ki írta azt a cédulát?

Tanu: Nem tudom.

Elnök: A vizsgálóbírónál tett vallomásában azt mondta, hogy Salamon írta.

Tanu: Akkor sem tudtam, most sem tudom biztosan.

Elnök: Maga is ökölbeszorított kézzel állt a holttest mellett?

Tanu: Igen.

Elnök: Mit jelent ez az ökölbeszorított kéz?

Tanu: Bosszút a burzsoázia ellen.

Liritz Árpád tanu lényegtelen vallomást tesz. Peinszki Anna ebédelni ment a Munkás Otthonba, amikor a két lövést hallotta. A rendőrök közül valaki elkiáltotta magát:

— Löjjetek!

A lövések szerinte nem a munkások részéről hangzóttak el.

A tárgyalást délután két órákor függesztette fel az elnök. Holnap a védelem többi tanuinak kihallgatása következik. Hétfőn a perbeszédre kerül a sor és az ítéletki hirdetés valószínűleg csütörtökön lesz.

a prahoval törvénytől lefoglalt el a játékbank vagyonára.

Ellenőrt küldött ki a pinkapénz kezelésére. A bírósági tisztviselőt a bérlők gorombán kiutasították.

ma a szó szoros értelmében kidobták a kaszinóból.

Ebből újabb hatósági beavatkozás lett, de közben is napirenden volt a veszekedés és a tetleges összeütközés a bérlők között.

A Lupta felhívja a kormányt, hogy erőlyesen vessen véget ennek a botránynak, mert nem lehet tünni, hogy egy, a külföldön is jó hírnévnek örvendő román üdülőhely tekintélyt teljesen aláássák a botránnyokat rendező bérlők.

hány évvel ezelőtt hamis diplomával jelentkezett a közoktatásügyi minisztériumban, amelynek alapján Poburn oltmegyei községbe nevezték ki.

Innen azután Erdélybe helyezték át és több aradmegyei községben is működött.

Ennek megállapítása után az ügyészség letartóztatási parancsot adott ki ellene. Ma délelőtt azután átkísérték Harb Jenő vizsgálóbíróhoz, aki kihallgatása után elrendelte a vizsgálati fogságot a négy elemiit végzett áltanító ellen.

liárdra lehet becsülni. John Pierpont Morgan vagyonát az amerikai adóhivatalok csak egy félmilliárd aranymárkára becsülik, azonban bizonyos, hogy az amerikai bankvezér jóval nagyobb vagyonnal rendelkezik. Andrew Mellon, Amerika volt pénzügyminisztere az alumínium tröszt feje és vagyona körülbelül 900 millió aranymárkára becsülhető. Ugyanennyi vagyona Anglia leggazdagabb emberének, a westminsteri hercegnek, valamint Eduard Harkness newyoriki petróleum-vállalkozónak.

A görög származású Sir Bazil Zacharoff vagyona körülbelül 500 millióra tehető, akárcsak a leggazdagabb indiai maharadszáé, Baroda uralkodójáé.

A 400 milliósok sorába tartoznak: Payne Whitney newyorki vasut-vállalkozó, George F. Baker, Vincent Astor, az idősebb Vanderbilt, H. Mitsui japán hajózási vállalkozó, Sinclair amerikai olajmagnás, Don Simon Patino bolíviai ültetvényes, Charles M. Schwab és Elbert H. Garry, az acéltröszt megalapítója, a londoni Rotschild lord és a párisi Rotschild báró.

Az utolsó német Rotschild, Willi báró, aki 1901 január 25-én halt meg, 266 millió márkával rendelkezett, évi jövedelme hét millió márkával volt és általában mint a Rotschild-dinasztia legszegényebb tagja számított.

Öklökzsharc a nyári hazautazások frontján

Hogyan fest a kedvezményes hazautazás a fürdőről. — A híres blaji gyors.

Mi az a „kedvezmény“? . . .

(Arad, szept. 6.) Akik az idén nem voltak fürdön, vagy nyaralóhelyen és ép amiatt bizonyos halk irigységgel gondolnak idehaza a Maroshabokban azokra, a „boldogokra“, akik elmentek levegőt változtatni, voltaképen — nyertek. Határozottan jól jöttek ki itthonmaradásukkal, különösen azokkal szemben, akik valamely belföldi fürdőn töltötték el a kánikula egy részét. Egyrészt megspóroltak egy csomó pénzt. Másrészt? . . . Másrészt olvassák el az alábbi sorokat. Azok sok mindent megmagyaráznak.

A fürdőre való „utazási kedvezmény“ a valóságban.

Mindenki emlékezhetik még rá, hogy egy a nyár közepe táján különböző cikkek és hirdetések jelentek meg arról, hogy mindazok, akik belföldi fürdőre utaznak és ott 15 napig tartózkodnak, féláron utazhatnak haza a vonaton. E sorok szerény írója is örömmel vette tudomásul ezt a rendelkezést. Elvégre mégis pár száz lej költségkөvesebbet. Az aradi állomáson, ahol kinyilatkoztattam, hogy Szovátra szeretnék menni, ugyanazt mondta a kisasszony a pénztárban, hogy oda nincs közvetlen jegy, csak Balázsfalvára.

— Na de mindegy — tette hozzá — ott van elég ideje jegyet váltani.

Ugy is volt. Aztán multak a napok és egy délelött a fürdőigazgatóság irodájában tanulmányoztam a menetrendet. Amra vonatkozóan, hogy mikép lehet leggyorsabban hazajönni. A menetrend azt mondta, hogyha este elindulok, másnap reggel fél hétkor Aradon lehetek a gyorsal. Elküldtek egy 12 lejes okmánybélyegért és aztán kiállítottak egy bizonyítványt, mely szerint két hétnél tovább voltam ott és így jogosult vagyok a féláru utazásra. Nyugtalan tettem le az írást meg a jegyemet az állomásfőnök asztalára, de a kitűnő férfi ugyanolyan mosolyodott el.

— Sajnos — mondotta — nem adhatok önnek féljegyet, legfeljebb Balázsfalvára.

Kérdőjelle változtam.

— Igen — igen — folytatta — mert önnek csak Blajtól van közvetlen jegye Szovátra és nem Aradtól.

— De ha Aradtól nem adtak és itt a két jegy, hogy én Aradról jöttem ide.

— Én elhiszem, de a rendelkezés az, hogy csak közvetlen jegyre lehet kedvezményt adni.

Röviden kiderült, hogy kedvezményt nincs kiderült, hogyha nem veszem igénybe a Blajig szóló féljegyet, olcsóbb a út Aradig, mint azzal. Na csak tíz lejjel persze. És kiderült, hogy Aradtól Szovátra 900 lej az út, onnan Aradra pedig csak 720. Ugyanolyan gyorsal és személyvel. Balázsfalvára ezen a misztikumon törtem a fejem, de sehogysem tudtam a dolog nyitjára jutni.

A blaji „átszállás.“

Fölös óvatossághól egy pár órával korábban érkeztem Balázsfalvára. Hogy valahogy le ne maradjak az éjfél gyorsról, amelyről különben is fantasztikus hírek keringtek. Hogy nem lehet rá feljutni. Hogy életveszélyes rajta az utazás. Ilyeneket beszéltek az emberek. Nem nagyon hittem a beszédeknek és a rablók jutottak eszembe, akikből nem láttunk egyet sem több mint 2000 kilométeres autótú alatt. Kicsit megilletődtem, amikor láttam, hogy egész csinos tömeg várja vellem együtt a gyorsat. Na de Istenem: majd csak felférünk. Majd csak . . .

A gyors késött. Egy félórát. De aztán jött. A hordár rohant a bőröndökkel. A többiek is rohantak. Mint valami furcsa sturm: úgy festett a dolog. Mindjárt láttam, hogy valami nincs rendjén. Az egész vonat 3 Pulmann-kocsiból áll. És az a három kocsi? . . . Heringes hordóhoz hasonlított. Már kívülről lehetett látni, hogy mozdulni sem lehet a kocsik perronján. Mindegy. A hordár felkapaszkodott. Mögötte tizen-huszan... isten tudja mennyien. Rohamcsapat küzd egy magaslatért. Egy tizedlépcsőt ballábbal kaptam én is. A hordár ordít. Hogy nyissák ki. Belülről ordítanak. hogy nem

lehet. A családapa ordít, hogy mi lesz a gyerekkel. Egy bakfi az elveszett kofferjéért visít. Egy bajtárs lepottyan a lépcsőkről és szintén ordít. És most jönnek a kalauzok. Ők ordítanak a legjobban. És lámpákkal meg jegylyukasztókkal, öklökkel és könyökkel „tisztítják meg“ a lépcsőket az utasoktól. Hárman a földön szedik magokat össze, de nincs felháborodásra idő. A gyors csak két percig áll.

— Gyerünk a paklikocsiba — kiáltja egy amazon magasra tartott neszeszerrel és a tömeg hajrá: utána. A kalauzok a tömeg után.

Megörült a palesztinai események miatt

Egy kassai kereskedő feleségének tragédiája.

Kassáról jelentik: Egy itteni zsidó kereskedő felesége állandóan a palesztinai vérengzésről szóló jelentéseket olvasta. A kassai főrabbi tegnapi szöru börtöt rendelt ki, amit a fiatalasszony betartott.

Az elmúlt éjszaka 12 óra tájban az asszony levetkőzött, majd ráparancsolt kisleányára kísérje el az udvarra, ahol imádkozni fognak. Az udvaron hirtelen fojtogatni kezdte a kisleányt, akinek sikoltozása felverte a szomszedságot. Az asszonyt lefogták és kórházba szállították, ahol megállapítást nyert, hogy a palesztinai események feletti izgalmaiban megörült.

A paklikocsi személyzete is vitézül állja az ostromot. Nehány jól elhelyezett knock-out sötétben halkan és lassan leválnak az utazni óhajtok a lépcsőről. Fütty és a gyors elindul. A két perces heves ütközetnek vége. Eredmény: több pofon, egy csomó lemaradt elagya bugyált utas és egy-két koffer, amit gazdátlanul vitt el a gyors.

Nem baj. Lehet pihenni hajnali háromig. Akkor jön a legközelebbi személyvonat. Egy kis verekedés után jutott egy állásnyi hely és így reggel 8-kor el lehetett indulni Arad felé — Tövisről. Délután fél kettőre pedig haza is ér az ember. Hogy 22 óra alatt tett meg 325 kilométert? . . .

Örül szedte-vedte nyaraló, hogy egyáltalán utazhattál! . . .

Fóthy Ernő.

Még nem tudják, felvehető-e a dovadások az illetőségi listába.

Távíratilag kértek választ a minisztériumtól erre a fogas kérdésre. — Új járási beosztás Aradmegyében. — Ismét felvetődött a probléma: hová csatlakozzék Ujarad?

(Arad, szeptember 6.) Ma délelött ülést tartott az aradi prefektúrán az új közigazgatási törvényt végrehajtó aradmegyei bizottság, amelynek ma fontos kérdésekről kellett határoznia. Az egyik, legfontosabb probléma az volt, vajjon felvehető-e az illetőségi listába azok, akik az ideiglenes „dovada“-val rendelkeznek. Lázár Agoston dr. alispán — mint az Aradi Közlöny megírta — erre vonatkozólag nyilatkozott és állást foglalt amellett, hogy a dovadák birtokosai igenis jelentkezhetnek és felvehetőek.

A mai ülésen is ezen — igen helyes — álláspont mellett exponálta magát, azonban a bizottságban ellenvélemény merült fel. Az ellenvélemény szerint a dovadán rajta van az, hogy az semmire sem jogosít fel, tehát nem lehet egyértékűnek elfogadni az állampolgársági bizonyítvánnyal. Több, mint egy óras vita után elhatározták, hogy

erre vonatkozólag is külön kérdéssel fordulnak a bucaresti-i központi bizottsághoz.

A távirat már a mai délelött folyamán elment és abban távirati választ kérnek.

A válasz megérkezéig természetesen a dovadák tulajdonosait nem veszik fel a listába.

A mai ülésen letárgyalták az új járási beosztást is, ebben azonban végleges határozat még nem történt.

Az új beosztás szerint Aradhoz csatolják Új- és Ómikelakát, Buzsák-pusztát, a vesztőhely és a csalai erdőtelep területét.

Megszűnik Aradmegyében a halmgyi és بورسsebesi járás, ahelyett új járás létesül Gu-

ra hanc központtal. Megszűnik a világosi és ternoval járás, s a kettő helyett egy új létesül Pancota központtal és végül megszűnik a szentannai járás is. Ezen tervzet szerint Aradmegyében az eddigi tíz járás helyett hét lesz. Az ügyben a jövő héten összeülő bizottsági ülés dönt.

Az új törvény végrehajtásával kapcsolatosan Ujaradon ismét fellángolt a csatlakozási mozgalom. Sokan vannak ugyanis

akik vissza akarják csatoltatni Ujarad községet Temesmegyéhez

és erre fel akarják használni az új közigazgatási törvény ama rendelkezését, amely szerint valamely község maga határozhatja meg, hogy mely megyéhez csatlakozik. Hivatalos helyen érdeklődtünk ebben az ügyben és azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a csatlakozási mozgalomról hivatalos körök nem tudnak, azt még nem jelentették be. A törvény szerint, a mennyiben Ujarad most Temesmegyéhez akarha csatlakozni, ezt el kellene a község vezetőségének határoznia, majd Arad- és Temesmege végrehajtási bizottsága szállna ki a helyszínre, ahol közös tanácskozást tartának. A tanácskozásról jegyzőkönyvet vesznek fel és a belügyminisztérium előtt a kérdésben.

Ujarad ilyenirányu mozgalmaának azonban nincs semmi értelme, mert az új törvény alapján a kormányzáság székhelye amugy is Temesvár lesz és oda gravitál majd a közigazgatási élet. Így tehát Arad- és Temesmege ugyis közös közigazgatás alá kerülnek és egyáltalában nem fontos, hogy valamely község a két mege közül melyikhez tartozik.

VÁROSI MOZGÓFÉNYKÉPSZINHÁZAK MŰSORA

„CENTRAL“ mozgóban Str. Russu Sirianu, volt Auliuh L-ucca Romániában Aradon először! Pekár Gyula novellája nyomán:
Mária nővér.
Főszerepben: IRIS ARLEN, WERNER PITSCHAU.
Előadások pontosan délután 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

„E L I T“ városligeti mozgóban
Három asszony egy férfi
(A mai Európa társadalmi kerképe.)
Fősz.: Mona Maris, Szörenhy Gyula, Angello Ferrari.

H I R E K.

Zene-lesők.

A kávéházban cigánybanda játszik, a teraszon a nagydíszű közönség hűsöl és a poros vasrácsnak támaszkodva, az árnyékban emberek állnak, asszonyok, gyerekek, akik szomjasan szürcsölik a muzsikát. Némelyik vele dudolja, vagy füttyörézi, mire mások püsszgni kezdenek, hogy csend legyen! Erre a daloskedvű sértődik meg és kikéri magának az illetéktelen beavatkozást. Elvégre az ucca mindenkié, a zenéért egyformán nem fizetnek semmit, potyáznak, tehát belefüttyörészet, amennyi csak jól esik!

— Igaza van — bólogat egy idősebb bácsi — ha kifogásolja uraságod, tessék beülni, rendelni, fogyasztani és dojni a tálcaára!

A püsszögő szégyenkezve elhallgat. Hajh, rendelni, esetleg egy hölgygel ülni a teraszon, suttogni és sóhajtozni érzelmesen. Mikor neki még autóbuszra sincs pénze. Nem rossz ugyebár?

„Pardon, pardon Szenyóra..“

Élérzékenyülten dudolják. És mikor a zenekar elhallgat, tüzesen tapsolnak. Ekkor viszont az emeleten szólal meg egy gramofon. Szegény Saljapin ordít, ahogy a torkán kifér, azért a pár leiért, amihe a lemez került, igazán megerőltette magát, a kölykök táncra perdülnek, rugják a port, visonganak, míg a serdültebb ifjuság karonfogva sétál fel-alá a pálmás terrasz előtt, tíz lépésről leri róluk, hogy szerelmes párok, forrón szorongatják egymás kezét és a zene csak tüzel a vágvaikat. Festeni se lehetne külbömbet. Az idő azonban eljárást, tizenegyet üt az óra és a mamák sorra bemonddják az utimót:

— Gyerekek késő van, állómars hazá!

Persze kunyerálnak, de ugyan Gizi néni csak még egy percet, csak míg a Szenyórást végig játszó, tessék nézni, milyen bübajos a teli hold! És az ucca még olyan forgalmas!

De Gizi néni, aki kővér és álmos, könnyörtelen:

— Elég volt! Józsi orszre el a Jutká! In-dulás!

A kis karavánok felkerkednek, fájó pillantással bucsuznak a muzsikától:

„Pardon, pardon..“

— Minden megvan bocsjáta — viccel a Jóska, mire Jutka ráüt a karjára:

— Menjén maga csunya, cinikus fráter!

Heves vita kezdődik a modern operett és kuplé műfajról, valamint a tangókról általában. Közben a gyerekek rakoncátlanok:

— Szerelmes párociska, höhőj! — röhögnek és indítáncot lejtének a fiatalok körül.

Juckó rémes zavarba jön és mamuska szemrehányóan mondja a balga ifjunak:

— Na hallja, még csak az hiányzott, hogy kompromittálja a kislányomat!

A zene pedig most már egyre messzibbről hallszik:

„Pardon, pardon szenyóra..“

Pardon, pardon egy szóra.“

Tsin.

— Manju a régenstanács előtt. Bucurestiből jelentik: Manju Gyula miniszterelnök ma délelőtt kihallgatáson jelent meg a régenstanácsnál és beszámolt az ország pénzügyi helyzetéről.

— Megérkezett az új bucaresti angol követ. Bucurestiből jelentik: Tegnap este Bucurestibe érkezett Charles Michael Palaires volt angol követ-ségi tanácsos, aki Sir Gregtől átveszi a bucaresti angol követség vezetését.

— Kisantantaviatikusok körrepülése. Bucurestiből jelentik: A kisantantaviatikusainak a körrepülésén résztvevő repülők közül ma délelőtt 11 érkezett meg Jasiba, ahonnan 10 percnyi pihenés után folytatták útjukat Lemberg felé.

— A szlovenszkói magyar diákok kongresszusa. Érsekujvárról jelentik: Ma délelőtt nyílt meg a csehszlovákiai magyar diákok kongresszusa, amelyen a jugoszláviai és erdélyi magyar diákok is képviseltették magukat.

SZENTGYÖRGYI EMIL női divatkereskedő

Arad, Neuman-palota, szokásos külföldi bevásárlási utjáról hazatérve, tisztelettel értesít a n. é. vendégszerzését, hogy Bécsből, Berlinből és Párisból a legújabb, legszebb és legdivatosabb kelméket hozta az őszi és téli salsoura. Készséggel nyújt felvilágosítást a divatról, nemcsak az anyagokat illetően, hanem színökben és faconokban is. Saját érdekében teszi mindenki, ha szükségletének beszerzése előtt vételkötelezettség nélkül megtekinti az újdonságokat, mert szövetekben, sejmekben, csínkében, bársonyokban, fehérneműanyagokban és vászónarukban a raktár gazdag választékban minden igényt kielégít.

Az aradi magyar színházzal bántak el legmostohábban egész Erdélyben. Mit ap Róna Dezső Szatmáron? Mit ad Kolozsvár, Nagyvárad és Temesvár? És mit vesz el a színházról Arad?

(Arad, szeptember 6.) Róna Dezső, a ki tudvalevően a szatmári színház igazgatója lett és már meg is szervezte jól összeállított társulatát, most kapta kézhez a már amugy is ismert, Szatmár várossal kötött szerződését. A szerződés tartalmából kiviláglik, hogy az igazgató ingyen fűtést, világítást kap, ezenkívül nem fizet a teremért sem, sőt szubvencióban is részesül.

A szatmári városi hatóság nem az egyedüli, amely a kisebbségi színházat miniszteri jóváhagyással támogatja. Nagyvárad városa az ingyen helyiségen, fűtésen, világításon, teljes technikai személyzeten kívül 300.000 lej szubvenciót ad a színház igazgatójának. Temesvár a szubvenciót 500.000 lejre emeli s a színház igazgatója a napi fenti költségei fejében csak 2000 lejt fizet. Kolozsvár is félmillió lejjel lendíti előre a különböző kedvezményeken kívül a kisebbségi színház ügyét, de itt dr. Janovics a délutánokon még mozielőadást is tarthat.

Most Arad következne a soron az erdélyi városok felsorolásában és a közönség joggal elvárhatná, hogy Aradváros vezetősége is hasonló koncilians modorban kezelné a magyar színház ügyét. Ezzel szemben, miként ismeretes, Aradváros vezetősége nemhogy se fűtést, se világítást nem ad, de éppen egy félmillió lejt és egyéb súlyos terheket rótt a ki-

— Hasbaszurta vadházastársát. Szücs Mária aradi lakos állott ma az aradi törvényszék szünet-büntetőtanácsa előtt, mert május 30-án veszeke-dés közben hasbaszurta vadházastársát, Morariu Pétert. Morariut súlyos sérüléseivel szállították kórházba és csak hetek mulva gyógyult fel. A törvényszék Costa—Alexandrescu—Ionescu tanácsa Szücs Máriát három havi börtönrre ítélte.

— A budapesti nemzetközi sakkverseny. Budapestről jelentik: A nemzetközi sakkverseny mai állása a következő: Capablanca 4 és fél, Rubinstein, Canal, Vajda, Tartakower 3 és fél, Monticelli, Przepiorka, Thomas 2 és fél, Brokesch 2, Czeiler 1 és fél, Call 1, Brinckmann fél pont.

sebbségi szinigazgatóra. Szendrey Mihályra.

A hatóságok általában mindenben igyekeznek a parlamenti hangulathoz alkalmazkodni. Legalább is eddig így volt. A legutóbbi ülészakban gyors egymásutánban két miniszter szájából is hangzott el olyan kijelentés, hogy a színházban nincs különbség. Pajz és nemzeti-kisebbségi és többségi. Mert mindkettő kultúrát ápol. Vlad kultuszminiszter és Popovici pénzügyminiszter nyilatkozatták ki ezt a megértésre valló, higgadt kijelentést, de vajjon, hogy fedik ezeket az aradi városi hatóság legutóbbi tette a színházi szerződés körül?

Ez igazán nem abban a miniszteri kijelentések által teremtett jóleső atmoszférában szövegeződött, amely elérkezett Nagyváradra, Kolozsvárra, Temesvárra, Szatmárra, csak éppen Aradra nem. Pedig mennyivel szebb jövőzettem volna, ha Aradot sem kerülte volna el a jótékony áradat és nem született volna meg az a színházi szerződés, amelyen, ha változtatni már időszerűtlen, de mindenesetre végrehajtásánál kell, hogy megértés vezérelje a város vezetőségét. A megértést és a jólnulatot a város széltében-hosszában hangoztatta is a színházzal szemben. Itt az alkalom, hogy erről tanubizonyosságot is tegyen!

ma még csak a körmeiket festik tarkára, de holnap már talán aranygyűrűt viselnek az orrukban, mint a pápuák asszonyai. Mert nem a férfiak, nem is a konzervatív politika, hanem ezek a nők, az ilyen asszonyok jelentik a nőmozgalom legnagyobb akadályát, hiszen — sajnos — hiába vannak nők orvosok, tanárok, művészek, tudósok, írók, politikusok, a pávanó az, aki tulsulvban van az intellektuális, az emberi, a férfiasan jelentős nők felett. És ezeknek az utóbbi nőknek volna kötelessége az előbbi fajta nőkkel minden testvériességet meztazadni. Párist pedig, a pávanóknak a városát, a lehető leghatározottabban figyelmeztetni bizonyos Pompeji nevű latin városra, amelynek asszonyait talán éppen körömaranyozás közben érte utól Isten bosszus ujmutatása: a vég-ítélet.. (—)

— Egy diák halálos turistabalesete. Budapestről jelentik: Vlaik Gábor tizenhat éves diák ma délután fel akart mászni a Gellérthegy meredek oldalán, megcsuszott és lezuhant. Husz méter mélységben egy sziklán holtan találták meg.

— Holnap elraktározzák a volt gépiizemigazgató butorait. Megirtuk, hogy a város vezetősége elhatározta, hogy hivatalosan feltör-rei Kaufman Kamil volt gépiizemigazgató lakását és a butorát elraktározza, miután nem üritette ki a lakást a meghatározott szeptember 1-i határidőre. Kaufman Kamil, aki jelenleg vidéken nyaral, ma sem jelentkezett és ezért a város vezetősége rendeletet adott ki, hogy a hatósági közegek jelenlétében holnap törjék fel a lakást. A feltörést a lakbértörvény alapján végzik, amely szerint, ha a bérlő a kitűzött határidőre nem üriti ki a lakást, a háztulajdonosnak jogában áll hivatalosan kinyit-tatni és butorait elraktározni. Eredetileg az volt a terv, hogy a butorokat egy raktárban helyezik el Kaufman költségére, ma azonban ugy határozta, hogy a lakás egyik szobáját használják fel erre a célra és ott raktározzák el a butorokat.

Vászon, damaszt asztalneműt, menyasszonyi kelengyét fiuom kivitelben méltóztatassék

Ruttkay & Botye

cégnél beszerezni, Arad, a megyeházzal szemben.

— Festett körmök. Párisban tarkára festett körmökkel járnak a nők — ez a legújabb. Aszerint, amilyen a ruhájuk, piros, kék, sár-ga, zöld színben pompázik a körmük, sőt a mintás ruhához mintás köröm is jár. Szinte-len körmőt bizonyára csak a fürdőkádban viselnek. Őszintén szólva, unjuk már ezeket a hétről-hétre fel-felbukkanó divatújításokat, amelyekből a romlásnak ugyanaz az ijesztő képe viczorog felénk, bármilyen üde rózsaszínűre is festve, mint amikor a hal-dokló Róma asszonyainak arany lábujjairól és hennával festett szempillájairól hallunk. Egyébként: ök is, a végső napjait élő Ró-ma asszonyai, a színesre festett körmök di-vatját találták ki, amikor már semmi újat nem tudtak kitalálni az önmaguk imádatos ékesítésére. Viszont azóta nemesek a tech-nika fejlődött, hanem a kozmetika is és a festett körmök nálunk — sajnos — még nem jelentik egy jótékony világomás köze-ledtét, mert még sok pirosítónak kell addig elfogynia, amíg a párisi nők (nyomukban a többi világvárosok asszonyaival — kissé ész-reternek ebből a mérhetetlen és mértékteien önbárványozásból. Azaz — arra ugyan vár-hatunk, míg a divatnak és híuságnak ezek az irigyelt papnói, helyesebben szánalmas rab-szolgái észbekapnak: ez nem mehet így to-vább. Mi, férfiak, a divatnak és híuságnak ezen a féktelen tombolásán legfeljebb csak felháborodni tudunk, de azok a nők, akik évtizedek óta hirdetik szóval és tettel a nő és férfi egyenjoguságát, csak pirulhatnak ugynevezett asszonytestvéreik miatt, akik

LEGUJABB.

Hírek két magasrangú aradi vasuti tisztviselő letartóztatásáról

A fűtőházi panama legujabb feileménye.

(Arad, szeptember 6.) Ma éjszaka az a nagy feltűnést keltő hír terjedt el Aradon, hogy a fűtőházi panamából kifolyólag, két magasrangú vasuti tisztviselőt tartóztattak le. A hír valósága felől érdeklődtünk az illetékes

hatóságoknál, ahol azonban erre vonatkozólag nem sikerült felvilágosítást kapnunk. A két magasrangú tisztviselő letartóztatásáról elterjedt hírt tehát fenntartással közöljük.

— Házasságok. Ujházi Sárika (Putnok) és Rosenfeld Dezső (Arad) f. hó 8-án délelőtt fél 12 órakor tartják esküvőjüket az aradi izr. neolog templomban. (Minden külön értesítés helyett.)

Stern Sándor és Gelb Julia szeptember 8-án 1 órakor tartják esküvőjüket az aradi izraelita templomban.

— Tiltakozó gyűlés Aradon a palesztinai események miatt. A palesztinai véres események az egész világ zsidóságát felrázták és Arad zsidótársadalma is megmozdult, hogy tiltakozzék a barbarizmus ellen. A tiltakozás demonstratív formában történik és szeptember 9-én, hétfőn délután öt órakor a nyári színházban ünnepélyes gyűlés lesz, amelyen a palesztinai gyászos eseményeket ismertetik és határozati javaslatot terjesztenek elő.

A gyűlés összehívását plakát közli, amelyet a neolog hitközség nevében dr. Schütz Henrik és Deutsch Andor, az ortodox hitközség nevében Wiesel Jenő és Scharfstein Jakab írtak alá. A gyűlés összehívói kéri a kereskedőket, hogy az együttérzés jeléül üzleteiket hétfőn délután 5 órakor zárják be.

— Krokodilusok hatoltak be az Indus által elöntött falvakba. Londonból jelentik: Az Indus felső medrében csökkent az áradás, azerban az alsó medernél annál katasztrófálisabb a helyzet. Sind tartományban a folyó teljesen elöntött egyes községeket, ahova a vízzel a krokodilusok is behatoltak. Egyes vízzel körülvárt községek sorsáról egyáltalán nem tudnak semmit.

— Ellopták a városligeti mozi ajtókapcsait. Az elmúlt éjszaka lopás történt a városligetben, ahol ismeretlen tettesek ellopták a városi moziból az ajtókat összekötő kapcsokat. A lopással kapcsolatosan a város vezetősége elhatározta, hogy éjszakai őrséget állít föl, amely a mozira vigyáz.

— Az aradi nyugdíjas egyesület hivatalos közleményei. Értesítjük az állomáson fizetett nyugdíjasokat, hogy illetményeik a jövő hét végén lesznek folyósítva. Minden érdekelt tartozik magát igazolni és személyesen a nyugdíját felvenni. Aki pedig mások nyugdíját felveszi, közjegyzőleg hitelesített meghatalmazás kell. A nyugdíjak kifizetését az a körülmény késlelteti, hogy Bucurestit értesíteni kell, hogy egy ellenőrző közeg jöjjön le a kifizetésekhez. A fizetési nap dátumát meghirdetjük. A folyó hó 8-ra hirdetett választmányi ülést nem a városháza nagytermében tartjuk meg, hanem az egyesületi helyiségünkben, Munkácsy-uca 8. Miután a választópolgárok összeírása miatt az összes helyiségek el vannak foglalva. Az Acsev. négyes bizottság folyó hó 7-én, szombaton este 6 órakor az egyesületi helyiségünkben értekezletet tart. Kérjük az érdekeltek megjelenését. Felhívjuk azokat a nyugdíjasokat, akik nem kapják meg nyugdíjaikat 1927, 1928, 1929 éveknek özbeseő hónapjaira, jelentkezzenek egyesületi helyiségünkben vasárnap délután. Az elnökség.

— Gyilkolt a tajfun. Manillából jelentik: A Fülöp-szigeteken pusztított tajfunnak — mint most megállapítást nyert — 55 áldozata van. Az anyagi kár meghaladja az öt millió dollárt.

— A zsidó kulturház vezetősége értesíti a helyi egytulajdonosokat, hogy az ünnepélyes megnyitó előadás ma este 9 órakor tartatik meg. (Romanul-épület, volt Pösch-fürdőhelyiség.)

— Beregi Oszkár aradi vendégszereplése alkalmával autogramot adott az Aradi Közlöny szerkesztőségében. Erről közöl a „Szinházi Élet” e heti száma jól sikerült fényképfelvételt. A Színházi Élet új száma kezd meg Heltaí Jenőnek, a kiváló magyar írónak „Életke” című új regényének a közlését. Egy szerencsétlen kis pupos leányról szól Heltaí Jenő regénye, amely olyan irodalmi szenzáció, hogy egészen biztosan nagy és hangos visszhangja lesz ugy az irodalmi körökben, mint az olvasók között. Ezenkívül egész sereg érdekesség van még az új Színházi Életben. Ebben számol be Simon Böske élményeiről, amik a deauvillei választás óta történtek vele. Közli továbbá a Színházi Élet a világ legszebb színésznőinek fényképét, illusztrált illemtant ad, beszámol a legujabb színházi eseményekről, háromfelvonásos és egyfelvonásos darabmelléklet, novellák és szenzációs kottamelléklet van még az új Színházi Életben, amelynek ára 40 lef, negyedévi előfizetési díj 450 lef. Kiadóhivatal: Budapest, VI. Aradi-ucca 10.

Ma este megszökött egy aradi fogoly.

A munkából visszatérő csoportból a Maros-part közelében megugrott egy fogoly és nyomtalanul eltűnt.

(Arad, szeptember 6.) Ma este hét órában vakmerő körülmények között szökött meg egy fogoly, aki az aradi törvényszék fogházában tölti le büntetését. A fogház lakói naponta, szigorú ellenőrzés mellett munkába mennek: Ma délután is örök kísérték egy fogolycsoportot, akiknek fát kellett vágniok. Este hét óra körül fejezték be a munkát és azután a csoport visszafelé indult a törvényszék épületébe.

A Maros-part közelébe értek, amikor az

egyik fogoly hirtelen kivált társai közül és futásnak eredt.

Az ór utána rohant, de a fogoly gyorsan fordult be az uccákba, úgy, hogy üldözője fegyverét sem használhatta. Hosszabb és izgalmas üldözés után, amelyben a közönség is segítségére volt az őrnök.

a menekülő nyomtalanul eltűnt.

A vakmerő szökést azonnal jelentették a rendőrségnek, ahol teljes apparátussal indult meg a nyomozás, de késő éjszakáig nem sikerült a szökött fegyencet kézrekeríteni.

A berlini parlament bombamerénylője önként jelentkezett.

Frankfurtból jelentik: Ma jelentkezett a rendőrségnek Hett József, aki bevallotta, hogy ő követte el a bombamerényletet a birodalmi

gyűlés ellen. A hatalembert hónap Berlinbe szállítják, hogy felülvizsgálják vallomását, amelynek nem adnak sok hitelt.

A fascista per összes vádlottjai megmásítják vallomásaikat.

Erőszakoskodásról beszélnek a vádlottak. — Érdekes jelenetek a mai tárgyaláson.

Bucurestiből jelentik: A fascista per mai tárgyalásán elsőnek Radu Mihai törzsörmostert hallgatják ki, aki kijelenti, hogy tagja volt a pártnak, azonban tagadja, hogy esküt tett volna és Georgescu hadnagy utasításait követte. A vizsgálat folyamán erőszakoskodtak vele és azért tett beismerő vallomást. Azzal vádolja Palade ügyészt, hogy vallomását fenyegetéssel befolyásolta.

Palade ügyész (aki jelen van a tárgyaláson): Ez hazugság, sohasem fenyegettem.

Vádlott: De fenyegetett. Azt mondta, hogy, Jilavan fogok megöregedni.

Carapancea ügyész megállapítja, hogy a kihallgatás során valamennyi vádlott beismerés az eskütételt, de később, amikor rájöttek ar-

ra, hogy ez a legsúlyosabb deliktum, egyöntetűen tagadtak.

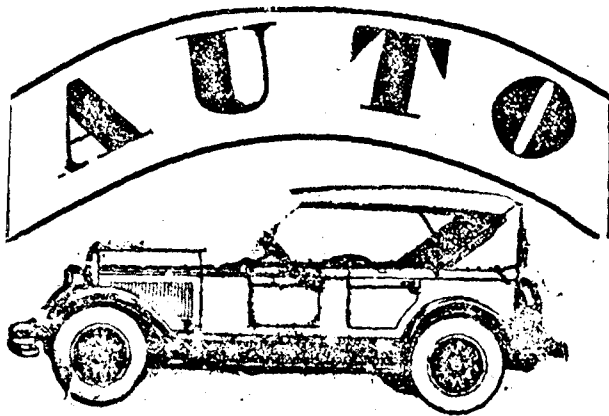
Vaslau Vasile törzsörmoster tesz ez után jelentéktelen vallomást, majd Giulea őrmester kihallgatására kerül a sor.

Elnök: Igaz-e, hogy Georgescu hadnagy megígérte önnek, hogy ipari és kereskedelmi miniszter lesz, ha a párt uralomra kerül?

Vádlott: Nem igaz!

Az elnök megállapítja, hogy a vádlott a vizsgálat során egészen másképp vallott. Egy ízben kihallgatása során a királyi ügyész vizet hozatott, mire a vádlott így szólt magához: — Na, Isten veled Giulea, a vizet azért hozták, hogy kéznél legyen, ha elájulsz.

A bíróság ezután még Dumitru Petre őrmestert és Hatnoi fegyvermestert hallgatta ki.

Nem váltak be az aszfaltutak.

Énmetországban érdekesíteni kell az összes aszfaltutakat.

Németországban bizottságot alakítottak az aszfaltutak csuszósságának megvizsgálására. A bizottság jelentését most juttatta el Berlin város tanácsához. A jelentés szerint a bizottság a következő eredményekre jutott:

1. A csuszósság okai nem egyedül a burkolat tulajdonságaiban keresendők, hanem az olajból és porból álló piszokfelületben.

2. Az összes döngölt aszfaltutak átalkítása és mással való pótlása pénzügyi és forgalmi technikai okokból nem lehetséges, minthogy ennek költségei legalább 200 millió márkára ruginának és az utelzárások olyan mérvűek volnának, hogy évekre kiterjedőleg megbénítanák a forgalmat.

3. Az eddigi döngölt aszfalt utburkolati célokra további intézkedésig ne használtassék. Pótlásul hengerelt aszfalt, öntött aszfalt, érdes aszfalt, továbbá nagyköburkolat cement közkitöltéssel, különös esetekben faburkolat és néhány fontos uton kisköburkolat cement közkitöltéssel, kátrányburkolat és kísérletképpen betonburkolat jöhet tekintetbe.

4. Keresztöltések és fékutak számára érdes aszfalt használandó. Különösen élénk forgalmu utakon az aszfaltburkolatot egész hosszában érdes felülettel kell ellátni.

Ezeket a rendszabályokat az uttisztító szerveknek és maguknak az automobilistáknak is támogatniuk kell. Az uttisztító szerveknek oda kell törekedniök, hogy kísérletek útján munkamódszereiket tökéletesítsék és különösen, hogy az utburkolatra rakódó olajréteget minél gyorsabban eltávolíthassák. Az automobilistáknak meg kell akadályozniök, hogy túlságosan sok olajat csepegtessenek el, jól profilozott abroncsot és csuszósgátló szerkezetet alkalmazzanak kocsijaikon és a csuszós burkolaton elővigyázatosan hajsanak.

A berlini tanács e jelentés folytán elhatározta, hogy az aszfaltburkolat felületének érdesítésére vonatkozó kísérleteket meggyorsítja és célra még a folyó költségvetési évben 200.000 márkát folyósít.

Mig tehát előbb egyáltalában hajlandók voltak elvitatni az aszfaltok csuszósságát, majd a gépjárműveket okolták emiatt, addig most végre közeledik a kérdés annak szakszerű megoldásához. Most sincs azonban szó a legolcsóbb és legegyszerűbb rendszabályokról, arról t. i., hogy a káros hatású finom homok helyett zuzott kvarctörmelék használjanak. Különösen nyáron, amikor az aszfalt puha, a zuzott kvarctörmelék használata igen nagy jelentőségű volna.

NE HAGYD KOCSIDAT, MOTORODAT A NAPON ÁLLNI, mert árt az abroncsoknak, a lakknak, a párnázat, vagy a nyereg bõrhuzatának. A gépjármű is jobban érzi magát a hívős árnyékban, mint a forró napon.

A Balaton—Mátra turaut. Budapestről jelentik: Ebben az évben, szeptember 7-én és 8-án tartják meg a Királyi Magyar Automobil Club kétnapos megbízhatósági turaversenyét, a Balaton—Mátra turautat. Ez a verseny eddig is a szezon legnépszerűbb rendezései közé tartozott, ebben az évben pedig a kiírás újszerűsége gondoskodik arról, hogy az automobilisták érdeklődése fokozottabban nyilvánuljon meg a Balaton—Mátra turaut iránt. A verseny főcélja az, hogy a szériában gyártott turaautomobilokat megbízhatóság tekintetében bírálja el. Ennek a célnak megfelelően, a résztvevő

járművek gyorsítási próbán, fékezési próbán vesznek részt, ezenkívül rossz uton a kocsik rugózásait is kipróbálják, valamint pontozás alá esik az elfogyasztott üzemanyag mennyisége is. A végleges helyezési sorrend a kiírt próbak alkalmával szerzett abszolútértékelési pontok alapján és az egész tura folyamán elért relatív helyezéseknek megfelelően történik. A kétnapos turaverseny utvonala összesen mintegy 800 km.

Ford azzal fenyegetődik, hogy abbahagyja az autógyártást. Londonból jelentik: Henry Ford, az autókirály egyik amerikai folyóiratban kijelenti, hogyha Amerika nem tudja végleg leküzdeni az alkoholvészélyt, akkor ő felhagy az autógyártással. Nem akarok kétszáz ezer munkást fizetni, hogy béreiket italra költsek és nem akarok egy izákos nemzetek-

Egy szerelmes örmény rettenetes bosszúa.

Borzalmas merénylet tartja lázban Bucuresti előkelő társadalmát. Matriscu államtanácsos szép feleségének kalandja egy szálló halljában. — A férj inzultálta a tolakodó örményt, aki bosszúból postán küldte haza a házaspár kisleányának feldarabolt holttestét.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i munkatársától.) Rettenetes esemény foglalkoztatja a bucaresti-i társadalmat. Merénylet, amely aljasságra és kegyetlenségre ritkítja a párját, bosszu, amelynek leketlensége méltó felháborodást kelt mindenfelé. Az eset méltán kér helyet a legizgatóbb Pitaval-féle bünkrónikákban.

A történet eleje visszanyulik ez év februárjába. Akkor Matriscu államtanácsos, aki a román főváros közelében, vidéken lakik, a feleségével több napra berándult Bucurestibe. Az államtanácsosné feltűnően szép asszony, akit férjével együtt szívesen láttak a legelőkelőbb körökben is. A házaspár Bucurestiben többfelé vizeselt, eljárógatott ide meg oda és néhány helyen ismételtlen találkozott egy örmény emberrel, aki természetesen bemutatkozott. De Bucurestiben is úgy van ezzel a bemutatkozással, mint mindenütt a világon: elmotyognak valamit, alighanem a nevet, kezét fognak és eltársalognak, pedig nem tudják a bemutatkozott másiktól, hogy ki fia és merre van hazája. Ez az örmény ember, aki elfogadható uriembernek látszott, beleszerzett a szép Matriscunéba és közeledni próbált hozzá, aki pedig erre egyáltalán nem bízta. Egyszer, amikor újra találkoztak egy társaságban,

fölhasználta azt a néhány percet, amelyben magára maradt a szép asszonnyal és megvallotta neki, hogy örületen szereti.

Az államtanácsosné egy pillanatra megrettent, azután a leghatározottabban elutasította a tolakodót, aki ettől kezdve mintha került volna a találkozást.

Matriscuék bucaresti-i szórakozása már vége felé járt, amikor egy este az Elite-szálló előcsarnokában szembe találkozott a Matriscu házaspár az örmény emberrel, aki

nem tudván magán uralkodni, ott a hallban, a férj szemeláttára vakmerően megcsókolta a szép asszonyt. Az államtanácsos szörnyű haragjában nekiugrott a támadónak és arculütötte.

Mindcz olyan gyorsan történt, hogy az így megfenyített embernek nem maradt ideje az őt ért inzultus megtorlására, mert mire észbe kapott, a zajra már közbeléptek a szálló alkalmazottjai és kiakolbólították a csókolózó idegent. Másnap az államtanácsos levelet kapott tőle, amelyben ezt írta:

— Ön tegnap súlyosan megbántott engem. Szerencséje, hogy a szállóbeliek megvédték. Különben alaposan megfizetett volna az ütésért, amit rám mérni merészelt. Elmegyek. Nem fog többé látni se ön, se más.

Figyelmeztetem azonban, hogy azt az ütést nem fogom elfelejteni és olyan bosszút fogok érte állani, amely a sziv mé-

re autót bizni, mert az autóbencin és a szesz italok nem férnek össze.

Hogyan toboroznak vevőket az amerikai autózületek? A dollár hazájában az üzlet, a reklám terén nincsen lehetetlenség. A számtalan meglepő reklámfogás közül a legújabbak egyike a következő: Egy vállalkozó szellemű csikágói automobilkereskedő egy 32 egységből álló repülőgépfloottát bérelt s minden egyes vevőjét ingyen Detroitba viszi repülőgépen. Az utas, miután a nappal lefolyó, gyönyörű 400 kilométeres légi utat abszolválta, teljesen ingyen megszállhat a legjobb detroiti szállodák egyikében s másnap, bőséges reggeli után, ujjonnan vásárolt kocsija visszaviszi Csikágóba. A kereskedőnek minden bizonnyal tetemes kiadásai dusan megtérülnek a megnövekedett üzleti forgalom következtében.

lyéig erő sebet fog ejteni önön is és a feleségén is.

Matriscuék nem sokat törődtek a levéllel és hogy hazautaztak vidéki villájukba, nemsokára el is felejtették az egész dolgot, amelyre most irtózatosan kellett visszaemlékezniök. Volt egy szép kisleányuk, Milica, aki nemrég eltűnt a villából. Keresték a házban, a szomszédoknál, az egész környéken, hogy hátha játékos kedvében elkoborolt és eltévedt, de sehol nem találták. A rendőrséget is azonnal értesítették a gyermek eltűnéséről. Ördögorség is keresni kezdte, de az sem tudott a nyomára akadni, sőt senki semmi felvilágosítást sem tudott adni arra nézve, hogy látta volna a kis Milicát valami idegen személy társaságában.

Mult hétfőn Bucurestiből a postán csomag érkezett Matriscu államtanácsos címére. Nagyobb csomag volt, vászonba varrott, lepecsételt és összekötözött. Az államtanácsos, aki senkitől csomagot nem várt, érthető érdeklődéssel bontotta ki a csomagot, amelyben **szörnyű meglepetésére, eltűnt leánykájának a holtteste volt.**

A kis halott keze az államtanácsos feleségének címzett következő levelet szorongatta:

— Asszonyom! Bizonyára emlékszik még arra az inzultusra, amely ön miatt ért engem ez év februárjában. Édes a bosszu! Akkor bosszút esküdtem a férjéről érte bántalmazásért és most kitöltöttem a bosszumot a gyermekén. R a m a i d a.

A dolog óriási feltűnést keltett, nagy felháborodást okozott és buggó vizsgálat követte. Ez a vizsgálat még különösebbé teszi az esetet, mert a gaz merénylőnek még csak nyoma sincs. Mindeddig annyit tudtak kisütni, hogy az a bizonyos örmény ember augusztus 12-én, állítólag Szófiából érkezett Bucurestibe. E napon szobát bérelt a szállóban, ahol 13-án és 14-én nem mutatkozott. 15-én ismét megjelent, kifizette számláját, elment és azóta nem látták. Szófiában érdeklődtek, hogy ismernek-e ott egy Ramaida nevű embert és

a szófiái rendőrség azt válaszolta, hogy ott ilyen nevű ember nem lakik, nem ismerik és nem is tartózkodott ott.

Azt is mondotta valakinek a Ramaida név mögött rejtőzködő szörnyeteg, hogy Szkutariába való, de ez az állítása is hazugnak bizonyult.

Mindczek után kérdéses, el tudják-e fogni a gonosztevőt, ha csak valami véltelen, minden rendőrség legjobb munkatársa, kézre nem adja.

Mozi.

xx Zsolt ház nézi végig állandóan a **Central** mozi új filmszállóterét, a **Mária nővér-t.** A közönség szinte elragadtatással nyilatkozik Iris Arlane és Werner Pittschau egyszerű alakításáról és miután nyilvánosságra került, hogy a **Mária nővér**, eme Pekar Gyula novellájából készített csodaszép film vasárnap este fut utoljára a **Central**ban, a jegypénztár alig győzi a jegyek árusítását. Mindenki, aki nem akarja elmulasztani ezt a feledhetetlen művészi élményt, gyorsan igyekszik megszerezni jegyét.

Versenyfutás saját világrekordunkkal.

Égő szivar a Zeppelinben. — Az út Lakehurstből Friedrichshafenig.

Világköri utunk utolsó részletének kiemelkedő élményei különböző természetűek voltak. Rendkívül izgalmas volt a versenyfutás a széllel és időjárással, hogy megjavítsuk saját „amerikai viágrekordunkat“ és megtegyünk a jobb „német világrekordot“. A lég-hajó fedélzetén rendez utasok tartottak velünk, és ez végleges győzelmet jelent a Zeppelin gyakorlati gondolatának és éppen ennek következménye volt az a jelenet, mely a New-yorkból való elindulást követően vasárnap este egy órára a legnagyobb izgalmat okozta a léghajón. Égő szivar a Zeppelinben! — ugyyszólván csak egy hajszál választott el bennünket a tüztől és a mindent megsemmisítő robbanástól. De vegyünk mindent sorjában.

A bucsu Newyorktól, amely sokkal inkább hasonlít földrengés utáni városhoz, mint Tokio, nem volt túlságosan nehéz. Newyork-Downtownban most szálkák és gerendák között bizonyosodtak le a közlekedés. A föld mindenütt fel van bontva a földalatti vasuti és házépítkezések miatt. A szegecselő gépek között, amikor alig értettük meg egymás szavát, akárhányszor megkérdezték, hogy hogyan tudjuk elviselni a Zeppelinben a motorok éjjel-nappal szakadatlanul tartó zugását és senki sem volt hajlandó elhinni, hogy a Zeppelin tetejéről csend uralkodik a newyorki zajhoz képest.

Ferry és New-Jersey állomásain még folytatódott a newyorki láрма. A Zeppelin bucsuztatására Lakehurstba tóduló tömegek, a melyek megrohanták a különvonatokat, gondoskodtak arról. Különkocsinkban nem éppen kellemes feltűnést keltett egy új utitárs, a „minden lében kanál“ igazi tyúsa, aki minden beszélgetésbe belekapcsolódott, mindent jobban tudott mindenkinél, szapult az európai politikai viszonyokat, a Zeppelint apró játékszernek nevezte a jövő esztendőiben megépülő konstrukciókhoz képest, de minden szavával elárulta, hogy sejtelve sincs technikai kérdésekről és ahol csak egy fényképcsés került eléje, buzdón sürgette, hogy készítsen róla felvételt, sőt mindig erőszakoskodott, hogy az első sorba kerüljön és minden útságirónak lelkendezve kiáltotta:

— Zeppelin-utás vagyok, átkeltek az óceánon...

A rongyos, kétezredolláros utiköltségért mindenáron „hires“ akart lenni, sőt azt hitte, hogy máris az.

A bucsu Eckenertől, a még mindig elképesztő felszállás — mert igazán elképesztő látvány, amikor egy jól megtermett, hat láb magas férfi másodpercek alatt gombostűnagyságra zsugorodik, — a kijutás a tengerre, miközben még tizenöt percig látjuk az interetó kezeket, mindez természetesen szenzáció utasaink számára. A velünk tartó három amerikai tengerész is nem számít unjoncnak, mert ők valamennyien a Los Angelesen teljesítették szolgálatot. Az izgalom elmúltával, egy órával később azonban már teljesen közönyösen bridge mellett ültek, szívértan meggyőződve arról, hogy a Zeppelinutazás ugyanolyan biztonságos, az élelmérés ugyanolyan bőséges, mint a hajón és a különbség csak az, hogy gyorsabban jutnak át a tulsó partra.

A szivar.

Egy amerikai utas feldúlt ábrázattal, dühösen belépett a szalonba. Az előbb leírt „minden lében kanál“. Hogg urat, égő szivarra a szájában a toalettkülékében találta. Mr. Hogg az első felszólításra nem is volt hajlandó szivarját eldobni, sőt olyan ostoba volt, hogy elmondta, hogy délután már elszívott egy szivart, mi pedig elhatároztam vagyunk, mert tudjuk, hogy a tiszték megtöltsék a dohányzást. Naivsága már abból is kiderült, hogy olyan rejtekhelyet választott bűnének elkövetésére, amely

az ott felhalmozott papír miatt talán legveszedelmesebb sarka a léghajónak és ahol a legcsekélyebb szikra is elég lett volna, hogy a hidrogéngázt felrobbant.

Hogg urnak tehát a kémjáról sincs sejtelmé.) Szerencse, hogy Lehmann kapitányt sürgősen

behívták, mert különben az amerikaiak megverték volna társukat. Hogg átadta Lehmann kapitánynak egész dohánykészletét. Megmagyarázták neki, hogy kihágása miatt vasra verhetnék, legsúlyosabb büntetés azonban mindenesetre az, hogy ettől kezdve senki sem állt vele szóba, ami ilyen fecsegő számára bizonyára nagy kinokot jelent.

Álomkór!

A világköri út fáradalmait és a motorok állandóan egyforma bugása következtében valamennyien természetellenes vágyat éreztünk alvásra. Vannak közöttünk néhányan, akik jóformán éjjel-nappal az ágyban maradunk és alig tudjuk összeszedni magunkat a bőséges és pompás étkezések alkalmával. Ha tétlenül ülünk, szinte ötpercenként lecsukódik a szemünk. Ez már szinte kábultság és nem is álom.

Minden óceáni utazásnak legnagyobb élménye: felbukkan a szárazföld. Egy órával később, miután ötven órán át csak vizet láttunk, sziklás félszigetek, szegényes spanyol házak és Cap Ortegai integető lakosai fölött repülünk. A látvány egészen rendkívül. Ezen a helyen, ahol a föld és a tenger találkozik, a hideg és a meleg levegő keveredése miatt minduntalan köd képződik és a kődfelhő kráterszerű nyílásain át szinpadszerűen bukkan fel az alattunk elterülő zöld pázsit, szaladgáló embereivel.

Királyi intermezzo.

Ezen a helyen történt meg a táviratváltás a spanyol királlyal, aki szívélyes üdvözléssel küldött. A szokatlanul szívélyes hang és a délamerikai Zeppelinforgalom iránt megnyilvánuló spanyol érdeklődés arra az elhatáro-

Készülődés az aradi országos iparosünnepélyre.

Az agilis rendezőség nagyszabású programmal várja az ország minden részéből özönlő vendégeket. Az új Iparos Otthon büszkesége az építőművészetnek.

(Arad, szeptember 6.) Az aradi Iparos Otthon díszes termeiben lázasan folyik a készülődés a szeptember 8. és 9-én tartandó ünnepekre és kongresszusra. Erdély és Bácság területéről sok-sok iparos érkezik Aradra a kétnapos ünnepekre. Szombaton este az Aradra érkezett vendégek az Iparos Otthon dísztermében gyülekeznek, ahol kedélyes ismerkedési estélyt tartanak. Vasárnap reggel kezdődnek az ünnepek, amelyek három részből fognak állani. Az Iparos Otthon felavatása, az Iparosok Hírelszövetségének jubileuma és az iparoskongresszus, amelyen rendkívül fontos ügyek kerülnek felszínre. A kongresszuson Szabó Béni brassói szücsmester, a parlament egyetlen iparosképviselője is előadást fog tartani. Az ünnepek és a kongresszus aradi rendezőbizottsága hetek óta végzi az előkészület munkálatait. Ez a kétnapos ünnepség előreláthatólag felejthetetlen eseménye lesz az aradi iparostársadalomnak. Ezekben a napokon nyílnak meg az aradi

Közgazdaság.

= Szeptember 29-én tartják meg az iparkamarai választásokat. Bucurestiből jelentik: A kereskedelmi és iparkamarai választásokat végleg szeptember 29-re tüzték ki.

= ZÜRICHBEN NYITÁSKOR ÉS ZÁRLATKOR IS, 3.08.25 A LEJ.

= Bucuresti-i tőzsdezárlat. De vizák: Páris 6.59, Berlin 40.10, London 816.35, Newyork 168.07, Milánó 8.80.50, Zürich 32.41.50, Prága 4.98.25, Bécs 23.71, Budapest 29.38, Varsó 19.05. Valuták: Márka 40, sterling 812, francia frank 6.60, svájci frank 32.50, olasz lira 8.90, dollár 167, osztrák schilling 23.85, magyar pengő 29.40, csehszlovák korona 4.95.

= Terménypiac. (Gárdos és Bornstein-cég jelentése.) A mai hetipiacon a termelők között igen deprimált hangulat uralkodott, mert a malmok prima buzáért csupán 500 lej kínálak, míg a termelők ilyen áron csak silány minőségű, igen alacsony fajsúlyu árut akartak adni. Ez az áru azonban senkinek sem kellett. A buza árának csökkenése kihatott a többi ga-

zásra birt bennünket, hogy kockázatos kerülőt vállaljunk és Santanderben látogassuk meg a királyt. Ezzel a magábanvéve kis kerülővel elvesztettük a kedvező szelet és legalább öt órát rekordunkból.

Folytonosan váltakozó szélbe és óriási hőségbe kerültünk. Így csak este nyolc óra felé (spanyolországi időszámítás szerint) értük el a szépen kivilágított Santandert, átrepültük a Della Magdalena-palotát, egy nagy szállodát és a kaszinót, sütkéztünk a fényszórók sugarában és szemmel láthatóan nagy örömet okoztunk a santanderi lakosoknak és nyaralóknak.

Csakhamar újra kint voltunk a tengeren és itt következett a legváltóságosabb negyed-óránk. Rendkívül hőségbe jutottunk, amely az izzó Spanyolországból áradt ki. A gáz és a külső hőmérséklet között pillanatok alatt 11 fokos hőfok különbség keletkezett, amely a léghajónak négy tonnás emelkedő-erővesztését okozott. Feltartózkodhatatlanul sülyedtünk 250, majd 200 méterre és a legnagyobb művészetre volt szükség, hogy a léghajót fenntartsuk addig, amíg a gáz és a levegő hőmérséklet különbsége kiegyenlítődik és a léghajó lassanként ötszáz méternyire felkapaszkodhatott.

Berlini időszámítás szerint, amely meggyezik a francia nyári időszámítással, elértük végre Bordeaux előtt a francia tengerpartot, amely a fényben tobzódó Amerikához képest szinte sötétnek tetszett. Most ért véget az örökös óraigazítás. Az óraváltozásból mindössze annyit értettem meg, hogy a husz utazási nap alatt huszonegy napi étkezésben volt résznünk, tehát nem lettünk soványabbak. Bordeauxt elérve, utoljára fektedtünk ágyba a Zeppelinben.

Most, amikor utunkat befejeztük, mindent fáradságunk mellett is sajnáljuk, hogy el kell hagynunk a Zeppelint, ezt a repülő csodahajót.

Kander Gusztáv.

Iparos Otthon különleges izléssel feldíszített gyönyörű termei. Az Iparos Otthon művészi izléssel megalkotott dísztermében négyszáz teritékes bankettre készülnek. A díszterem a modern építőművészet büszkesége lehet. A mai napon már tisztán áll előttünk teljes pompájában. A falak festése, a szobrász- és famunkák mind aradi iparosok és művészek kezéből kerültek ki. A ragyogó parkettás díszterem háttérében lévő színpad is megfelel a legmodernebb követelményeknek. Előreláthatólag ez a díszterem lesz az idei bálú szezon legnépszerűbb helye. Az épület többi helyiségei mind fejlett izlésre és művészetre vallanak. Az Iparos Otthon épülete előtti udvar parkírozottan, fehér asztalokkal várja a vendégeket, akiknek nagy száma bizonyára a legkellemesebb impressziókat szerzi meg Arad iparostársadalmának áldozatkészségéről, izléséről és vendégszeretetéről.

boraneműekre is. Árak: buza 500, árpa 350, zab 350, tengeri 450.

= Piaci árak. Burgonya 3-4 lej, zöldbab 10-12 lej, alma 5-8 lej, körte 6-14 lej, szilva 3-6 lej, szőlő 12-15 lej kilogrammonként, tojás 2.20 lej darabja, tehéntúró 10-12 lej, juhtúró 48 lej, vaj 100-140 lej kilogrammonként, tej 6-7 lej, tejjel 37-40 lej literje. A baromfi-piac árai: sovány liba 220-250 lej, sovány kacska 120-130 lej, tyúk 100-110 lej, csirke 50-90 lej párja, kövér liba 600-650 lej, kövér kacska 270-300 lej darabja.

Félmillió dolláros bankcsalás Amerikában.

Newyorkból jelentik: A Newyork Herald arról ad hírt, hogy Amerika egyik legnagyobb bankjának, a Bank of Pellrudenak igazgatója, Wagner különböző szélhámosságokat követett el, amelyekkel félmillió dollárral károsította meg bankját. A veszteségben Wagner bankján kívül a First National Company és a Chemical Bank is részes.

Töltisztító-vállalat

Arad, v. Szt. Pál - ucca 3.

Felhívom a nagyérdemű közönség figyelmét, hogy vállalatunk meg csak rövid ideig tartózkodik Aradon. Ne mulassza el ezen elősmert egészségi intézménnyel párna-tol át fertőtleníteni portalanítani és felfrissíteni. — **Vidékiek azonnal kiszolgáltatnak**

Az Aradi Közlöny**apróhirdetéseinek gyűjtőhelyei**

A hirdető közönség kényelmére Aradon az alábbi helyeken gyűjtőhelyet létesítettünk, ahol ugyanis az apróhirdetések naponta d. u. 5 óráig adhatók fel.

Dohánytőzsde volt Kossuth-u. 4 szám,

Dohánytőzsde volt Deák Ferenc-u. 15. (Oppenheimer-ház.)

Juhász Gábor fűszerüzlete v. Orczy- és Dezső-ucca sarok.

Dohánytőzsde, Zsidótemplom-épület.

Akinek tehát az Acsev.-palotában levő kiadóhivatalunk nem esik útjába, apróhirdetéseit gyűjtőhelyeinken eredeti áron adja fel, mely lapunk másnapi számában feltétlenül meg fog jelenni.

A szerkesztésért illetélenesen
SALGÓ HENDRY
felel.

Rádióműsor.

— Romániai idő. —

SZOMBAT, szeptember 7.

Bucuresti. 20. Gramofonzene. 22. Mozart: „Bastien és Bastien“ c. operájának közvetítése a stúdióból. — Berlin. 22.30-tól 1.0-ig: Vidám szórakoztató zene. — Belgrád. 21. Esti hangverseny. 23.15. Cigányzene. — Wien. 21.05. Oskar Nedbal „A lengyelvér“ című operettjének előadása. — Budapest. 10.15. A honvédegyezred zenekarának hangversenye. 10.45. A hangverseny folytatása. 13.05. Gramofonhangverseny. — 13.25. Hírek. 13.35. A hangverseny folytatása. 19. Másfélóra könnyű zene. 20.45. Színműelőadás a Stúdióból. „Román“. Színmű 3 felvonásban. Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye a Hungária nagyszállóból.

VASÁRNAP, szeptember 8.

Bucuresti. 22.45. Helene Lebel hangversenyének hangversenye. 23.15. Zongorahangverseny. — Berlin. 21.15. Jazz-szuite közvetítése a kiállításról. 22. Népszerű zenekari hangverseny. — Belgrád. 23.50. Gramofon-hangverseny. (Könnyű tánczene.) — Milano. 21.30. Giordano: „Madame Sans Gene (Szókimondó asszonyság)“ c. operájának közvetítése. — Róma. 22. D. Auber „Fra Diavolo“ című operájának közvetítése. — Wien. 21.15. Puccini: A pillangókisasszony című ope-

rájának előadása. — Budapest. 11. Egyházi zene és szentbeszéd a Belvárosi Plébániatemplomból. 12.30. A győri rádiókiállítás alkalmából Győrben rendezett matiné helyszíni közvetítése. 17. Rádió Szabad Egyetem. 18.15. A „Magyar Cimbalom-ötös“ hangversenye. 19.15. A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. 20.45. Színműelőadások a Stúdióból. Utána Sovánka Nándor és cigányzenekarának hangversenye.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlőtekért nem vállalunk felelősséget

Nagyüzlet helyiség**főtér közepén****(Minorita templommal szemben)****november 1-re kiadó.****HATSCHEK, Strada Mărășești 58-60 (Kossuth-ucca), fidsz. 4****APRÓ HIRDETÉSEK.**

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4. vasárnap 5 Lej. vastagabb betűvel 8. illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40 vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa. Csak válaszbelévezzel ellátott kérdésközlésre válaszolunk. Ajánlatok jelzés levelek továbbítására megjelölt postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRÁIG VESZÜNK FEL ▲ ▲

LEVELEZÉS.

IDŐSEBB uriember diszkrét ismeretséget keresi fiatal hölgy. Levelet „Barna“ jelizégre az Aradi Közlöny kiadója a lapban jelezve kérek. 4747

ALKALMAZÁS.

FODRÁSZSEGÉDET, fiatal jó munkást, szeptember 16-ra felvesz Anker fodrász Kisjenő. 4753

LAKÁS.

KIADÓ hónapos szoba külön bejárattal, ideális lakás a belváros szívében, azonnal elfoglalható. Cim az Aradi Közlöny kiadóiban. 4752

A FÖTÉREN két udvari szobából álló, műhelynek, szalonnak vagy irodának alkalmas helyiség azonnalra kiadó. — Hatschek, Str. Mărășești 58-60 szám, (Kossuth-ucca) földszint 4. 477

TISZTA egyszoba konyhás felső lakás kiadó, volt Tél-ucca 11. szám. 4746

A VOLT SZABADSÁG-TÉR KÖZELBEN két szobás, szükséges mellék-helyiségekkel álló udvari lakás kiadó. — Hatschek, Str. Mărășești 58-60 szám, (Kossuth-ucca) földszint 4. 474

A FÖTÉR KÖZEPÉN három esetleg négy szobából álló első emeleti uccai helyiség lélepes nélkül kiadó. Irodának, divatszalonnak egyaránt alkalmas. Hatschek, Str. Mărășești 58-60. szám, (Kossuth-ucca) földszint 4. 474

Háromszobás

Aj ház a belvárosban, kifogástalan állapotban, gazdasági udvarral, kerttel, ki- és bejárattal, Andorlás miatt, alkalmi áron E. L. A. D. O. Bővebbet: Győrffy vendégőben, volt Győr-ucca 3. szám.

Kiadó okt. és nov. 1-re 2

szobás lakások, valamint

egy üzlethelyiség lakással

önvbenkölve.

Értekezhetni Stern Lipót háztulajdonosnál volt Hunyadi-ucca 1. 4737

VÉTEL ÉS ELADÁS.

SINGER VARRÓGÉP jó állapotban eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóiban. 260

MEGBIZÓIM RÉSZÉRE keresek régi olasz és holland festményeket fára vagy vászonra festve, régi brokátmísemondóruhákat, signált elefántcsont miniatűröket, márkás porcellánokat, antik porcelánokat, zenélő órákat, szőnyegeket, antik szalonokat, stb. Salzóné bizományi üzlete Str. Horia 1. Neuman palota.

Butorok részletre

kedvező fizetési feltételek mellett, készpénz árban.

GARAI, Arad, Piata Avram Ianou Cimre ügyelni!**HUNGARIA****Nagyszálloda**

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak! Táviratcím: „HUNGARIOTEL“.

PERZSA és mormotta bundák, utazóbőrönd és kofferok, antik könyvszekrények, komódok, antik órák, komplett ebédlő- és szalonberendezések, Biedermayer fotelok és székek, különböző márkájú zongorák, szőnyegek, Biedermayer szalonzarnitura, antik varrósztalkák, álló- és fali órák, dísz tárgyak, gramofon, rézóra, réz és bronz girlandok, tükrök, storeok, falitálcák, stb. eladók. Salzóné bizományi üzlete Str. Horia 1. (Neuman-palota.) 900

ÜRES FESTÉKES HORDÓK eladók. — Cim az Aradi Közlöny kiadóiban 1454

MACULATURA PAPIR ó rigros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 050

NAGYMENNYISÉGŰ PLEHPANT eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóiban. 1151

Makulatura,

tiszta lappeldányok csomagolásra, 5 kgr.-os kötegekben

kaphatók az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

OKTATÁS.**Izr. Leányinternátus****felvessz bentlakó tanulókat**

a jövő tanévre. Elsőrendű ellátás, családias otthon, tanári felügyelet és mérsékelt díjak. — Prospektussal szolgál:

STEINER INT. p. FETE

Arad,
Strada Popa I. Rusu 3.

ÜZLETEK.**Jómenetelű****hentesüzlet**

teljes berendezéssel azonnal kiadó. HAÁS EMIL, Calea 6 Vanator No 24. (Kurticsi-ut.) 4669

Diana-fürdő

ujjonnan berendezve, egész nap nyitva. Leszállított fürdőáruk

Ha izléses, modern
a hatás

hirdetésre

van szüksége, keresse fel az

Aradi Közlöny

kiadóhivatalát.